

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, SPALIO – OCTOBER 14, 2010 • Vol. CI Nr. 197

Kaina 75 c.

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 10-13-10

PERIODICALS

Aptartas Lietuvos verslo ir užsienio lietuvių ryšių plėtojimas

Vilnius, spalio 13 d. (URM info) – Lietuvos užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis Vilniuje spalio 13 d. su Lietuvos verslo konfederacijos „ICC Lietuva“ atstovais aptarė bendradarbiavimą plėtojant Pasaulio lietuvių ekonomikos forumo (PLEF) veiklą.

Užsienio reikalų ministerijoje vykusiame susitikime įvertinti 2009 m. Vilniuje ir šiame Londone vykusių PLEF renginių rezultatai. Diskutuota, kaip toliau geriau plėtoti užsienio lietuvių verslo tinklą ir organizuoti panašius forumus. Užsienio reikalų ministro įsitikinimu, PLEF keliama tikslai yra sėkmingai įgyvendinami. Tai, anot jo, liudija konkretūs šiais ir praėjusiais metais organizuotų forumo renginių rezultatai. Tokie renginiai padeda kurti pasaulinį lietuvių verslo tinklą, gerinti Lietuvos ekonomikos žinomumą ir bendrą požiūrį į Lietuvą bei jos siūlomas galimybes verslui, užmegzti tiesioginius verslo ryšius.

Ministras pridūrė, kad URM labai vertina rezultatų bendradarbiavimą su Lietuvos verslo konfederacija „ICC Lietuva“ ir kad Lietuvos diplomatinė tarnyba aktyviai prisideda prie PLEF renginių organizavimo bei yra pasiruošusi išlikti pagrindine partnere ateityje.

PLEF tikslas – įtraukti pasaulio lietuvių – verslininkus ir ekonomikos sričių specialistus – į Lietuvos ekonominį gyvenimą, sutvirtinti jų emocinius ryšius su Lietuva ir skatinti juos čia plėtoti verslą bei pritraukti užsienio kapitalą į Lietuvą.

Užsienio reikalų viceministras tarėsi su JAV administracija dėl užsienio politikos

Washington, DC, spalio 13 d. (URM info) – Lietuvos užsienio reikalų viceministras Evaldas Ignatavičius spalio 12 d. Washington su aukštais JAV administracijos pareigūnais tarėsi svarbiais užsienio politikos klausimais. Ypatingas dėmesys skirtas lapkričio mėnesį vyksiantiems atskiriems NATO ir JAV-Europos Sąjungos aukščiausio lygio susitikimams Lisabonoje, 2011 m. prasidėsiančiam Lietuvos pirmininkavimui Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijai (ESBO) ir įpusėjusiam Lietuvos pirmininkavimui Demokratijų bendrijai.

Susitikimuose taip pat kalbėta apie santykių su Rusija ir Ukraina galimybes, padėti Baltarusijoje, įvykius Kaukazo regione.

E. Ignatavičius susitikime su JAV valstybės sekretorės pavaduotoja Nancy McEldowney sakė, kad Lietuva perima pirmininkavimą ESBO sukaupusi tam reikalingos patirties.

„Lietuvos tikslas – stiprinti viską

apimančią saugumą ESBO erdvėje, ieškoti užsitęsusių konfliktų sprendimų ir skatinti tarptautinę bendruomenę suvokti, kad pagarba žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms ir tarptautinės teisės principams yra vienintelė sėkmingo ir tvaraus tarpvalstybinio bendradarbiavimo dalis”, – sakė E. Ignatavičius.

Viceministras susitikime su N. McEldowney iškėlė ir lietuvių kultūros paveldo išsaugojimo JAV klausimą, paprašė, kad jam JAV administracija tam skirtų tinkamą dėmesį.

Lietuvos pirmininkavimas Demokratijų bendrijai aptartas susitikime su JAV valstybės sekretorės pavaduotoja demokratijai ir globaliems klausimams Maria Otero.

E. Ignatavičius pažymėjo, kad Lietuva siekia, jog 2011 m. birželio 30–liepos 1 d. Vilniuje rengiamame Demokratijų bendrijos ministrų lygio susitikime būtų priimti svarbūs sprendimai dėl Demokratijų bendrijos pertvarkos, kas leistų užtikrinti

Lietuvos užsienio reikalų viceministras Evaldas Ignatavičius. ELTA nuotr.

šios bendrijos veiklos gyvybingumą ir veiksmingumą. E. Ignatavičius priminė, kad tuo pat metu Vilniuje bus rengiamas Pasaulio moterų vadovių forumas.

Lietuvos užsienio reikalų viceministras Washington taip pat susitiko su aktyviai demokratijos plėtros srityje veikiančiomis JAV nevyriausybėmis organizacijomis. Sutarta dėl jų įsitraukimo į Lietuvos vykdomų projektų įgyvendinimą.

Patvirtintos Lietuvos nuostatos dėl naujos NATO koncepcijos

Vilnius, spalio 13 d. (President.lt) – Prezidentės Dalios Grybauskaitės vadovaujama Valstybės gynimo taryba (VGT) patvirtino Lietuvos nuostatas svarbiausiais NATO Strateginės koncepcijos klausimais, kurios spalio 14 d. pristatomos NATO užsienio reikalų ir gynybos ministrų susitikime Briuselyje.

Krašto apsaugos ir užsienio reikalų ministrai įpareigoti siekti, kad naujoje NATO koncepcijoje būtų įtvir-

tintos Lietuvai svarbios nuostatos dėl kolektyvinės gynybos ir apginamumo užtikrinimo kiekvienai organizacijos šaliai, skiriamas reikiamas dėmesys naujoms, ypač su energetiniu saugumu susijusioms grėsmėms ir būtų tęsiama NATO Atvirų durų politika, kad ir kitos NATO reikalavimus atitinkančios šalys galėtų tapti organizacijos narėmis.

Naująją NATO Strateginę koncepciją tikimasi patvirtinti NATO vir-

šūnių susitikime, kuris įvyks lapkričio 19–20 d. Lisabonoje.

VGT taip pat pritarė Valstybės saugumo departamento (VSD) veiklos strategijai 2011–2020 m., pagal kurią bus keičiamas žvalgybos ir kontržvalgybos veiklos organizavimas ir pertvarkoma VSD struktūra. Nauja veiklos strategija buvo vienas pirmųjų prezidentės reikalavimų prieš pusmetį paskirtam naujam VSD vadovui.

Premjeras ragina leisti dvigubą pilietybę lietuvių kilmės asmenims

A. Kubilius sakė, kad dvigubą pilietybę leidžia dauguma mažų Europos valstybių. ELTA nuotr.

Vilnius, spalio 13 d. (BNS) – Premjeras Andrius Kubilius teigė palaikąs siūlymą leisti išsaugoti dvigubą pilietybę lietuvių kilmės asmenims. „Aš visada buvau nuoseklus šalininkas, kad mes leistume lietuvių kilmės asmenims turėti dvigubą pilietybę”, – Lietuvos radijui sakė premjeras, Seimui rengiantis balsuoti dėl siūlymo išplėsti dvigubos pilietybės taikymą.

„Nesudaryti žmonėms galybės išsaugoti Lietuvos pilietybę ir galbūt kažkuriam krašte ilgiau gyvenant gauti kitos šalies pilietybę būtų nelabai protinga”, – pridūrė ministras pirmininkas.

A. Kubilius sakė, kad dvigubą pilietybę leidžia dauguma mažų Europos valstybių. „Savo piliečiams, savo tautos žmonėms yra sudaromos galimybės gana lengvai išsaugoti savo šalies pilietybę kartu, jeigu reikia, ir įgyjant ir kitos šalies pilietybę, tačiau jeigu kas nors atvyksta iš svetimios šalies į tokią mažą šalį, jam įgyti tokios šalies pilietybę yra šiek tiek sunkiau”, – sakė premjeras.

Prieštarinčiai vertinamos Seimui siūlomo priimti įstatymo nuostatos, kurios leistų dvigubą pilietybę turėti po Nepriklausomybės atkūrimo ES ar NATO šalies pilietybę įgijusiems Lietuvos piliečiams ar lietuvių kilmės piliečiui, gyvenančiam kaimyninėje valstybėje. Yra abejojančių, ar tokia tvarka atitiktų Konstituciją.

Šiame numeryje:

- Telkiniuose. Pranokti geriausi lūkesčiai (p. 2)
- Amoralus politikų elgesys piktna visuomenę (p. 3)
- R. Kriauciūno skiltis (p. 3)
- „Draugo” lietuviukai (p. 4)
- Lietuvių gyvenimas Omaha mieste (p. 5)
- Laiškas (p. 5)
- Šeiminkės patarimai (p. 8)
- „Ambersail” (18) (p. 9)
- Malonu buvo stebėti jaunimą (p. 10)

Valiutų santykis
1 USD — 2.47 LT
1 EUR — 3.45 LT

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis

Skaitant šią žinutę, jau visi kalnakasiai, praleidę 69 dienas 600 metrų gylyje po žeme, bus išlaisvinti. Antradienį specialiai pagaminta kapsule buvo iškeltas pirmasis iš 33 kalnakasių, Čilėje vadinamų „Los 33“, Florencio Avalos. Vienintelis šioje grupėje buvęs Bolivijos pilietis Carlos Mamani vilkėjo marškinėlius su Čilės vėliavos atvaizdu ir tik iškeltas sušuko: „Ačiū, Čile“. Iškelti vieną kalnakasį truko apie valandą. Po žeme įstrigę vyrai buvo iškeliami pagal sudarytą sąrašą: pirmiausia – stiprieji, vėliau – silpnieji. Ilgiausiai po žeme išbus jų viršininkas Louis Ursua, tas tikriausiai bus užfiksuota Guinness rekordų knygoje. Jo – vado ir organizatoriaus – savybes, deramai įvertino NASA ekspertai, konsultavę čiliečius išgyvenimo ekstremaliomis sąlygomis klausimais. Lieka palinkėti išgelbėtisems, kad, praėję pragarą po žeme, žemėje jie susidorotų su emociniais, psichologiniais ir ... staiga užgriūšančiais turtiniais sunkumais.

Redaktorė Laima Apanavičienė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5589.

Mazindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA

(metams kasdienu, paskelbta) \$250.00

JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00

• 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė

redakcija@draugas.org

Kultūrinio šėštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien,

nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien,

nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

Skelbimų kainos atsiunčiamos,

gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra.

Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

LIETUVIŲ TELKINIAI

MILWAUKEE, WI

Pranokti geriausi lūkesčiai!

Lituanistinė mokykla „Nauja karta“ atidaryta!

JOLANTA JUOZAITYTĖ

Rugsėjo 25 d. Milwaukee mieste duris atvėrė pirmoji lituanistinė mokykla Wisconsin valstijoje. Į mokyklą susirinko didelis lietuvių kalba, kultūra ir istorija besidominčių lietuvių būrys. Šiuo metu į mokyklą yra užsiregistravę 12 vaikučių ir 9 suaugusių, kurie nori mokytis lietuvių kalbos, lietuviškos literatūros, muzikos, šokių bei dainų.

Mokyklos atidarymas prasidėjo Lietuvos Respublikos himnu. Tada viena iš pagrindinių mokyklos organizatorių Jolanta Juozaitytė pasveikino visus su mokyklos atidarymu ir pažymėjo, kad mokyklos ateitis, augimas bei gerovė priklausys nuo visų – mokytojų, moksleivių ir tėvų. Anot Jolantos, džiugu matyti, kad mokykla yra atidaryta, kad daug pastangų bei darbo yra įdėta. Tačiau daugiau darbų yra priešakyje, ir juos bus galima padaryti tik dirbant vieningai ir aktyviai. Svarbiausia, kad vaikai ir suaugusieji turėtų tinkamas galimybes mokytis lietuvių kalbos.

Kol pirmą mokyklos dieną vaikučiai piešė ir žaidė Dalias Širvinskienės ir Simonos Širvinskaitės paruoštus žaidimus, jų tėveliai su mokytojais bei kitais dalyviais aptarė mokyklos tikslus, mokymo programą bei metodiką. Visi buvo nustebę, kad yra gana didelis būrys lietuvių Milwaukee, siekiančių aktyviai puoselėti lietuviškumą. Tėveliai minėjo, kad ilgai brandintas sumanymas turėti lituanistinę mokyklą pagaliau išsipildė, vien tik dėl iniciatyvių ir aktyvių lietuvių bendruomenės narių. Atidarymui pasibaigus, Kristina Puotakalytė-Gurgel visiems dalyviams aprodė mokyklos patalpas.

Mokykla ypač dėkoja Šv. Luko liuteronų bažnyčiai ir mokyklai, kurie draugiškai davė leidimą naudotis patalpomis.

Nijolė Semėnaitė Etwiler, šokių grupės „Žaibas“ vadovė ir aktyvi Madison-Vilnius Sister Cities (MVSC) narė, atvažiavo net iš Baraboo miesto pasveikinti visus su mokyklos atidarymu. Mokykla dėkoja MVSC organizacijai, kuri daug prisidėjo prie mokyklos atidarymo. Savo ruožtu Indrė

Mokytojos (iš k.): Jo Burns, Simona Širvinskaitė, Jolanta Juozaitytė, Dalia Širvinskienė, Kristina Puotakalytė-Gurgel, Sonata Čepkauskienė, Vytėnė Urbonaitė, Fausta Urbonienė.
Nijolės Etwiler nuotr.

Gaskaitė-Palmitė, MVSC sekretorė, atvyko į atidarymą ir prisidėjo prie mokyklėlės veiklos.

Lietuviškai mokyklai padeda amerikietė Jo Burns, atsakinga už mokyklos buhalteriją. Ji džiaugiasi, kad gali prisidėti ir būti mokyklos dalis, kelerių metų sumanymas pagaliau buvo įgyvendintas.

J. Juozaitytė dėkoja Gedimino lituanistinės mokyklos direktorei Violetai Rutkauskienei už pagalbą ir paramą. Jos abi norėtų, kad ateityje apsikeitusios šiaurės Lietuvių Bendruomenė bei MVSC galėtų užmegzti glaudesnius bendradarbiavimo ryšius.

Mokykla didžiuojasi nuostabiomis energija ir idėjomis trykstančiomis mokytojomis: Kristina Puotakalytė-Gurgel, Dalia Širvinskienė, Simona Širvinskaitė, Sonata Čepkauskienė, Fausta Urbonienė, ir Vytėnė Urbonaitė.

Dar ne per vėlu užsiregistruoti lankyti mokyklą. Mokyklai taip pat reikalingi ir papildomi mokytojai.

Dėl išsamesnės informacijos prašome kreiptis į „Naujos kartos“ direktorę: Jolantą Juozaitytę e. adresu: Jolantukas@yahoo.com arba tel. 414-467-9875. Mokyklėlė jau turi ir savo svetainę: www.naujakarta.com

Į pirmosios lituanistinės mokyklos atidarymą susirinko didelis lietuvių kalba, kultūra ir istorija besidominčių lietuvių ir jų vaikučių.

AMORALUS POLITIKŲ ELGESYS PIKTINA VISUOMENĘ

EDMUNDAS SIMANAITIS

**Pareigos ir atsakomybės
pamokos šeimoje**

Lietuvos Respublikos piliečiai Konstitucijos ir įstatymų nustatyta tvarka išsirenka savo atstovus į Seimą. Dažniausiai šie žmonės nėra naujokai. Jie turi daugiau ar mažiau ūkinio, politinio, visuomeninio darbo patirties. Norisi tikėti, kad mūsų krašte daugumoje šeimų jaunimas gauna, arba turėtų gauti, dorovės ir piliečio pareigos bei atsakomybės už savo veiksmus supratimą. Pastarojo meto įvykiai Seime parodė, kad Seimo nario mandatu mėginta gerokai papiktnaudžiauti. Skubėti mušti bugną dar nereikėtų. Savo ruožtu tai padarys Lietuvos Temidė ir Seimas, tačiau tikrai verta pamąstyti apie posovietinės visuomenės užsitęsusius neįgalavimus.

**Ar Seimo nario pravaikšta
apmokama iš biudžeto?**

Vienas, tikriausiai gerokai nuobodžiaujantis Seimo narys L. Karalius, tydomis palikęs savo darbo vietą, bemaž mėnesiui išvyko į egzotines šalis prasiblaivyti, papramogauti, pašėlti ar nuotaiką pataisyti. Pilietinės savivokos nepraradusiam rinkėjui toks poelgis visiškai nesuprantamas ir niekaip nepateisinamas. Bet kurioje kitoje valstybinėje įstaigoje dirbančiam žmogui tektų atsakyti už pravaikštą ir jos pasekmes visu griežtumu. Rinkos ekonomikos sąlygomis privačioje įmonėje dirbantis pilietis už tokį įžūlų poelgį nedelsiant pelnytai atsakytų ir pagal teismo nuosprendį turėtų atlyginti nuostolius.

**Tyčiotis iš rinkėjų – didžiai
amoralu**

Kitas Seimo narys A. Sacharuk, vargu ar galima abejoti, veikė kaip susimokėlis, dangstantis pravaikštą rinkėją. Jis neraudamas aiškina, radęs pamestą kortelę ir keliolika kartų „tikrindamas veikimą“ balsavęs už pravaikštą rinkėją. Jo pastangos klasojimu pridengti kolegą prasižengimą, prilygsta kriminaliniam nusišalimui. Tautos atstovas neturėtų tyčiotis iš rinkėjų ir apgaule siurbti išdo lėšas. Vogimas išdo lėšų bet kokiame atveju nesuderinamas su Tautos atstovo statusu, o moraliniu požiūriu tai prilygsta Seimo nario moralinei kapituliacijai. Tiesiog sunku patikėti, kad Seimo nariai, atstovaujantys Atgimusiai Tautai galėtų tokiu būdu pelnytis.

**Valstybės politikų elgesio
kodeksas**

Šis kodeksas įgyvendina „konstitucinę valdžios įstaigų tarnavimo žmonėms principą, plėtoti demokratinę valdymą, didinti visuomenės pasitikėjimą valstybės valdžios ir savivaldybių institucijomis, skatinti valstybės politikų atsakomybę už savo veiklą ir atskaitomybę visuomenei.“

Be to, „kodeksas reglamentuoja valstybės politikų elgesio viešajame gyvenime principų ir reikalavimų pagrindus, taip pat ir priemones, užtikrinančias valstybės politikų elgesio kontrolę ir atsakomybę už šio

kodekso nuostatų pažeidimus.“

Reikia tikėti, kad Seimo pirmininkė Irena Degutienė, ras priemonių atkurti Tautos Atstovybės – Seimo gerą vardą.

**Posovietinė visuomenė
sveikėja lėtai**

Labiausiai nukentėjusi nuo okupacijų Tautos dalis: laisvės kovotojai, sovietų politiniai kaliniai ir tremtiniai labai domisi spartesniu posovietinės visuomenės sveikėjimu. Padaryta tikrai daug, bet pilietinės visuomenės ugdymo reikalai per dvidešimt metų dar nepasiekė Pirmosios Lietuvos Respublikos lygio. Ir priežastys aiškios – Nepriklausomybė buvo atkurta itin sudėtingomis geopolitinėmis sąlygomis NKVD divizionais užtvindytame krašte. Laimė, kad Lietuvoje šiam vyksmui išmincingai vadovavo ryžtingi Sąjūdžio vadovai. Bet aktyvios desovietizacijos nebūta.

**Kodekse išvardyti politikų
veiklos principai**

Rinkėjai turėtų žinoti, kuo turėtų vadovautis jų pakylėtieji į Tautos atstovų rangą ir esant reikalui priminti.

Politikų elgesio kodeksas nurodo:

1. Laikytis žmogaus teisių ir laisvių, tai rodytų pagarbą žmogui ir valstybei.
2. Teisingumas turi tarnauti visiems žmonėms, nepaisydamas jų tautybės, rasės, lyties, kalbos, kilmės, socialinės padėties, išsilavinimo, religinių įsitikinimų, politinių pažiūrų.
3. Eiti pareigas sąžiningai, laikantis aukščiausių elgesio standartų.
4. Priiminėti sprendimus, laikantis skaidrumo ir viešumo.
5. Elgtis padoriai pagal einamas pareigas. Vengti atvejų, kada politiko elgesys gali pakenkti institucijai, kurioje jis dirba.
6. Pavyzdinčiai elgtis visuomenėje, laikantis dorovės ir etikos normų.
7. Nesavanaudiškai tarnauti valstybei ir visuomenės interesams.
8. Laikytis nešališkumo, t.y. neturėti sutartinių ar kitokių santykių, kurie varžytų apsisprendimo laisvę priimant sprendimus.
9. Jausti atsakomybę už savo elgesį viešajame gyvenime ir priimamus sprendimus.

Keli sugrįžėliai iš GULAG'o nurodė tris-keturis principus, kurių seimūnai nesilaikė.

O kas toliau?

Du Tautos atstovai nesilaikė politikų elgesio kodekso. Seimas turėtų deramai ir negaišdamas įvertinti jų pražangą. Iš pašalies atrodytų lyg ir menkas nusižengimas – juk moksliviai taip pat bėga iš pamokų. Tačiau blogas pavyzdys visuomenei, o labiausiai jaunuomenei skatina tokią praktiką. Kita vertus, jei Konstitucinis Teismas svarstose seimūnų nelegalias „atostogas“ užsienyje, tai vien šis faktas rodo ne tik Seimo savitvarkos ir savikontrolės neįgalumą, bet ir akivaizdžią rinkėjų apgavystę. „Lietuvos Širdis“, taip Atgimimo laikotarpiu buvo vadinamas Lietuvos Parlamentas, turėtų gebėti apsaugoti pati – tai Valstybės gero vardo klausimas.

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

**Lietuvių Fondo
„Liepsna 2010“
viltinai teberusena!**

Lietuvių Fondo (LF) nariai ir rėmėjai rugsėjo pabaigoje gavo bendralaiškį, pasirašytą Rimanto Griškėlio, LF Tarybos pirmininko, ir Mariaus Kasniūno, LF Valdybos pirmininko. Prie laiško buvo pridėta visa informacija apie 2010 metų paramos ir stipendijų skirstymą. Jie taip pat priminė apie prasidėjusį vąjį „10–20–50“. Ką šie skaičiai reiškia? „10“ – siekiama surinkti 10,000 narių, „20“ – papildyti Lietuvių Fondo narių įnašus iki 20 mln. dolerių ir „50“ – tai padaryti iki auksinio Lietuvių Fondo 50-mečio 2012 metais.

Bendralaiškyje skelbiama, kad lapkričio 6 d. įvyks tradicinis LF rudens pokylis „Menas ir muzika“. Dvi savaites prieš pokylį PLC, Lietuvių dailės muziejuje, vyks dr. Jono ir Joanos Valaičių meno darbų kolekcijos paroda ir tylios varžytinės (šiais laikais vadinamos aukcionu). Daugiau sužinoti galima internetinėje svetainėje www.lithuanianfoundation.org. Ten pat ne tik galima apžiūrėti parodai pateiktus paveikslus, bet ir juos įsigyti. Pokylio vakarą dalyviai galės praleisti klausydamiesi koncerto, parengto Čikagos Lietuvių operos choro ir kapelos „Biru Bar“ iš Indianapolis miesto. Taip pat bus vakarienė, stipendijų įteikimas ir šokiai, grojant brolių Švabų ansamblui.

„Liepsnoje 2010“, 28 puslapių leidinyje, pateikiama išsami informacija apie 2010 metų LF pelno paskirstymą. Įvadiniame žodyje Pelno skirstymo komisijos pirmininkas Algirdas Saulis praneša, kad 2010 metais LF Taryba nutarė išdalyti iki 400,000 dol. įvairiems lietuvių išeivijos kultūros, švietimo ir jaunimo veiklos projektams paremti. Ypatingas dėmesys buvo kreipiamas prašymams paremti švietimo projektus, pagerinti vasaros stovyklas ir surengti kultūrinius renginius, ypač patrauklius jaunajai kartai.

Toliau Algirdas Saulis rašo: „Kadangi lituanistinių mokyklų skaičius didėja, jų išlaikymas yra pagrindinis mūsų rūpestis, todėl buvo paskirta 70,000 dol. Amerikos studentų stažuotių Lietuvoje projektui skirta 30,000 dol., jaunimo stovyklų pagerinimui buvo skirta 13,500 dol., Lituanistikos katedra Illinois universitete gavo 13,860 dol. ir stipendijoms išdalinta 79,365 dol. Didesnės sumos taip pat buvo paskirtos: IX Lietuvių dainų šventei Kanadoje – 16,000 dol., žiniasklaidai – 24,774 dol. ir lietuvių centrų išlaikymui – 26,500 dol.“

Pelno skirstymo komiteto gegužės 22 d. posėdyje buvo svarstyti 87 paramos prašymai. Jų bendra suma buvo 1,131,663 dol. Penkiasdešimt trys prašymai buvo visiškai ar iš dalies patenkinti, paskyrus 284,710 dol. Stipendijų pakomitetas balandžio 17 d. posėdyje peržiūrėjo 69 prašymus ir 55 iš jų buvo skirta 79,365 dol. Tad bendra suma, LF skirta paramai ir stipendijoms, 2010 metais sudarė 371,971 dol. Išsamus gautų prašymų sąrašas yra paskelbtas LF tinklalapyje.

Įdomumo dėlei pateiksiu tris didžiausias paramos sumas gavusiuosius penkiose kategorijose. Švietimo reikalams iš viso paskirta 92,610 dol. Daugiausia – 70,000 dol. – gavo JAV lituanistinės mokyklos. Antra gausiausia parama – 13,860 dol. – atiteko doktorantūros studijoms PLB Lituanistikos katedroje. 2,800 dol. skirta technologinėms priemonėms bei lituanistinių mokyklų mokytojų profesiniam tobulinimui. Jaunimo reikalams skirta 63,500 dol. Trys didžiausi paramos gavėjai: Dainavos jaunimo stovykla, gamtos ir infrastruktūros tobulinimo darbams – 8,000 dol.; Ateitininkų federacija, kongresui Lietuvoje ir jubiliejinei šventei Amerikoje – iš viso 6,000 dol.; Neringos stovykla, pagrindinio pastato valgyklos langų keitimui – 4,000 dol. Visuomeniniai reikalai susilaukė 44,000 dol. paramos. Trys stambiausios sumos: PLC išlaikymui ir gaisro apsaugos sistemos įvedimui – 12,000 dol.; Philadelphia Lietuvių namų naujai stogo dangai – 7,500 dol.; Jaunimo centrui Čikagoje išlaikymui bei priežiūrai – 7,000 dol. Kultūriniai reikalai susilaukė 62,100 dol. 18,000 dol. paskirta Lituanistikos tyrimo ir studijų centrui, archyvų ir muziejų kaupimui, tvarkymui bei modernizavimui; 16,000 dol. gavo IX Dainų šventė; 10,000 dol. paskirta JAV LB krašto valdybai, kultūrinių renginių organizavimui lietuvių telkiniuose. Žiniasklaidai paskirta 22,500 dol. Didžiausias kšnis teko „Draugo“ dienraščiui – 10,000 dol.; po jo „Margutis II“ – 3,500 dol. ir „Bridges“ žurnalas, gavęs 2,750 dol.

Leidinyje yra išvardyti visi stipendijų gavėjai, jų studijų šakos ir universitetai. Tikrai daug įvairovės. Čia taip pat išvardyti specialios paskirties fondai ir įvairiems projektams paskirtos sumos. Iš viso 2010 m. iš specialių fondų buvo skirta 174,796 dol. Stipendijoms pagal steigėjų nurodymus teko 87,875 dol., o likusieji 86,921 dol. išdalyti kitiems projektams pagal steigėjų nurodymus. Leidinyje pranešama, kad 2010 m. buvo įsteigtas Prezidento Valdo ir ponios Almos Adamkų stipendijų fondas remti studentus, studijuojančius gamtosaugos srityje.

„Liepsnoje 2010“ įdėtos dvi diagramos. Pirmoje parodyta, kaip pinigai buvo paskirstyti pagal organizacijas. Čia matome, kad didžiausią dalį gavo JAV LB prašymai – 40 proc.

Nukelta į 9 psl.

„DRAUGO“

lietuviškai

Redaktorė Laima Apanavičienė
laimaa@hotmail.com

Šiandien mūsų puslapyje svečiuojasi populiariausias Lietuvos rašytojas vaikams Vytautas Račickas. Jo knygos labai mėgstamos vaikų Lietuvoje. Gal pasikaičius trumpą ištrauką iš jo knygos „Šlepetė“ ir jums norėsis perskaityti jo knygas.
Kitą puslapio dalį paskyrėme patiems mažiausiems. Te jie ugdo savo pastabumą ir žinias.

Redaktorė

Susipažinkime – rašytojas Vytautas Račickas

Rašytojas Vytautas Račickas.

Vaikai, noriu Jums pristatyti vienas populiariausių Lietuvos rašytojų kuriančių vaikams, Vytautą Račicką. Kad V. Račickas tikrai mėgstamas, patvirtina ir jaunųjų skaitytojų anketos.

Vytautas Račickas (slapyvardis Vytautas Dvarčionis). Gimė 1952 01 01 Anykščių rajone Keblonių kaime. 1969 m. baigė Utenos antrąją vid. mokyklą, vėliau – Vilniaus universitetą.

Visą savo gyvenimą dirbo laikraščiuose (1974–1977 m. – laikraščio „Tarybinis mokytojas“ korespondentas, 1977–1985 m. – „Lietuvos pionierius“ korespondentas, 1987–2000 m. – „Genio“ žurnalo literatūros redaktorius, vyr. redaktorius.) Rašo prozą, daugiausia vaikams. Už knygą „Zuika padūkėlis“ gavo Respublikinę premiją.

V. Račicko kūrinuose keliamos opiausios problemos. Tokios kaip tėvų skyrybos, nesutarimai, mokykla. Visos jos pateikiamos graškiai, be nereikalingo banalumo. Apsakymai lengvi, suprantami, tačiau tuo pat metu įtraukiantys ir sudominantys.

Apleistas, negyvenamas namas buvo Lizabetos žaidimų vieta. Kartą mergaitė į jį nusivedė Edvarduką. Jie ten susikūrė lauželį, kepė dešreles. Staiga sieninėje spintoje vaikai išgirdo kosint.

Juodu prisėlino prie galinės sienos ir atidarė spintos duris, už kurių gyveno Lizabetos lėlės ir kiti žaislai.

Vajė, vajė!

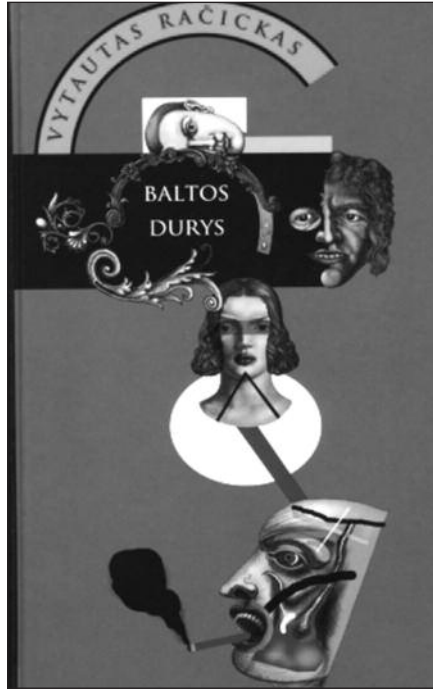
Spintoje kiūtojo mergaičiukė. Murzina murzina. Iš jos akių riedėjo ašaros.

– Ė, gražuole! Iš kur čia atsiradai? – visa apstulbusi paklausė Lizabeta.

Gražuolė tylėjo.

– Koks tavo vardas? – paklausė Edvardukas. – O metų kiek?

– O gal tu kalbėti nemoki? –

Naujausia V. Račicko knyga „Baltos durys“.

Knygų herojai raiškių charakterių, tikri, niekuo nesiskiriantys nuo mūsų – jie myli, neapkenčia, atleidžia...

V. Račickas moka sudominti ne tik vaikus, bet ir vyresnę skaitytojų kartą. Knygų įvykiai pateikiami įdomiai, su detektyviniu prieskoniu. Tad nenuostabu, jog jo knygas norisi skaityti dar ir dar.

Vaikams ir jaunimui kuriantis rašytojas yra išleidęs dvidešimt keturias knygas. V. Račickas žinomas kaip knygų „Zuika padūkėlis“, „Mano vaikystės ledai“, „Šlepetė“, „Jos vardas Nippė“, „Šokoladas iki pirmadienio“, „Gyveno kartą Lukošius“, „Berniukai šoka breiką“, „Patricija, Antanas, jo tėtis ir mama“ autorius. Paauglių, jaunimo kultine knyga yra tapęs „Nebaigtas dienoraštis“.

Vytauto Račicko kūriniai kasmet patenka į skaitytojų renkamą geriausių knygų penketuką.

Siūlau jauniems skaitytojams nedidelę ištrauką iš V. Račicko kūrinio „Šlepetė“

Redaktorė
pagal lietuvišką spaudą

***

šnekino Lizabeta.

– Mano vardas Monikutė, – staiga pasakė mergaitė ir pravirko.

– O ko verki? – paklausė Lizabeta ir atsikando gabalėlį dešrelės.

– Aš valgyt noriu.

– Monika nori valgyt, – lyg ir stebėdamasis pasakė Edvardukas. – Na tai išlisk, jeigu nori valgyt! Nebijok mūsų!

Monikutė išlindo, ir Lizabeta ištiesė jai šiltą, dūmais kvepiančią dešrelę.

Lizabeta pabandė išklausti, kur pamestinukės namai, kokia jos pavardė. Deja, mergaitė iš spintos tylėjo.

V. Račickas. „Šlepetė“ 3. V. V. Račickas, 2007. P. 143–144

Mūsų patiems mažiausiems

Kurių daiktų gydytojai neprireiks?
Apibrėžk juos.

(Iš knygelės „Linksmosios užduotys 6–7 metų vaikams“)

Šis rugsėjis – rintis išbandymas ne tik trimečiams vaikučiams, bet ir jų tėveliams. Jie pirmą kartą atėjo į Čikagos lituanistinę mokyklą. Palinkėkime visiems, kad mokykla jiems taptų antraisiais namais.

Audronės Sidaugienės nuotrauka.

OMAHA, NE

Lietuvių gyvenimas Omaha mieste

Šiaulių miestas yra Baltijos miestų sąjungos narys, kurių iš viso yra per 100. Sąjungos tikslas – skatinti bendradarbiavimą ir mainus tarp miestų, dalyvaujant komisijų veikloje. Šiuo metu čia dirba 10 komisijų, miestų planavimo, kultūros, turizmo, sporto, verslo plėtros, aplinkosaugos, sveikatos ir socialinių paslaugų, transporto, informacinės visuomenės kūrimo srityse.

Viena tokių sutarčių 1996 m. buvo pasirašyta tarp Omaha ir Šiaulių miestų. Nuo tada Šiaulių universitetas ir Omaha bei Creighton University (Omaha). Bendradarbiavimas vyksta mokslo, meno ir kultūros srityse, keičiamasi studentais ir dėstytojais.

Šiauliečių delegacija Omaha prekybos rūmuose.

Per tuos metus ne kartą turėjome progos ne tik stebėti Šiaulių universiteto „Saulės“ etnografinio ansamblio koncertus, bet teko ir kartu su Omaha universitetu laikiniais studentais šiauliečiais dalyvauti Omaha Lietuvių Bendruomenės programose.

Baigiant metus veikla išsiplėtė, atsirado nauji projektai, naujos bendradarbiavimo sritys. Todėl nenuostabu, kad rugsėjo 21–27 dienomis Omaha viešėjo 8 žmonių grupė iš Šiaulių, kurios sudėtyje buvo 4 Šiaulių miesto savivaldybės atstovai (meras Genadijus Mikšys, administracijos direktorius Vladas Damulevičius, savivaldybės darbuotojos Rasa Macienė ir Dalia Vietienė) ir 4 Šiaulių pramonininkų asociacijos atstovai (prezidento pavaduotojas Arūnas Rupšys, atstovai Rolandas Gabrielaitis, Vaidotas Bardzilauskas ir Andrius Savickas). Šiauliečiai atvyko Omaha merijos ir Omaha besigiminiuojančių miestų bendrovės („Omaha Sister Cities Association“) kvietimu. Svečių tikslas buvo ne tik pasimokyti konkrečios produktų gamybos bei technologijos, kaip langų, statybos, plastikos, gyvulių priežiūros/veterinarijos produktų, bet ir atrasti glaudesnius ryšius verslo ir ekonomikos srityse.

Nors dienotvarkė buvo išmarginta įdomiais ir naudingais verslo susitikimais, Omaha merijos aplankymas, River-City Round-Up' eisenos žiūrėjimu, bet Omaha / Šiaulių besigiminiuojančių miestų bendrovės komiteto pirmininkas dr. Gediminas Murauskas rado laiko ir į dienotvarkę įtraukė susitikimą su Omaha Lietuvių Bendruomene. Susitikimui buvo palikta paskutinė viešnagės diena. Kadangi tai buvo sekmadienis, buvo

nutarta tuoj pat po Mišių visus pakviesti į salę.

Ta proga Omaha Lietuvių Bendruomenės komitetas, vadovaujant Kristinai Jonikaitei, puolė darbuotis virtuvėje. Irena Šarkaitė-Matz turėjo progos išbandyti savo naują receptą karštam patiekalui, tuoj pat buvo pagamintas ir naujas užpilas salotoms.

Sekmadienį prigūžėjo pilna salė Omaha lietuvių bei svečių. Šiauliečius Kristina pakvietė trumpai pasakoti apie save bei savo veiklą Lietuvoje. Po to svečiai dar ilgai bendravo su Omaha lietuviais. Kadangi daugelis viešėjo Amerikoje pirmąjį kartą, svečiai negalėjo atsistebėti mūsų išsaugota lietuvių, taisyklinga lietu-

vių kalba, negailėjo pagyrų nuveiktiems darbams. Išsiskiriant vi-siems svečiams buvo įteiktos prisiminimo dovanėlės.

Tik išgirde, kad grupė sėkmingai pasiekė namus, pasijutome jaukiai. Jau iš Lietuvos Arūnas Rupšys „Esu jau darbe, tačiau vis dar su Jumis. Kelionė namo nors ir ilga, bet buvo sėkminga. Esu pilnas kuo geriausių įspūdžių. Nuoširdžiai dėkingas už patirtas geras bendravimo akimirkas bei suteiktas galimybes verslui. Gaila, kai tenka skirtis su draugais. Ir tik mintis, kad susitikime sukels optimizmą. Tikiuosi, kad iki pasimatymo bendrausime per atstumą ir taip trumpinsime mus skiriančią kelią.“

Skaitant ir kitų svečių kelionės atsiliepimus, atrodė, kad susitikimai praėjo puikiai ir buvo naudingi. Nuoširdžiai tikiu, kad ateityje užsimegs dar glaudesni ryšiai ne tik tarp verslininkų, bet ir tarp bendruomenės narių.

Kitais metais Šiaulių miestas švęs savo miesto 775-ąsias metines. Ta proga rugsėjo mėnesį yra planuojama omahiečių kelionė į Šiaulius dalyvauti „Šiaulių dienos“ festivalyje, o kartu ir paminėti Omaha ir Šiaulių miestų 15-likos metų giminytės jubiliejų. Mieste vyks daug įdomių renginių. Tuo metu Lietuvoje vyks ir Europos vyrų krepšinio čempionatas. Šešios varžybos yra planuojamos Šiaulių arenoje. Maloniai kviečiame visus krepšinio sirgalius, visus norinčius dalyvauti „Šiaulių dienos“ festivalyje, prisijungti prie mūsų grupės. Visiems kartu būtų kur kas įdomiau!

Birutė Prišmantienė,
Omaha, Nebraska

Kun. Kęstutis Kėvalas.

Atsinaujinimo diena Kaune „Apie šventąją komerciją“

Kaune organizuojamos tradicinės Atsinaujinimo dienos šiuokart dėmesį skirs verslo, pagalbos ir solidarumo temai. Katalikų bendruomenės „Gyvieji akmenys“ organizuojamas renginys spalio 17 d. („Park Inn“ konferencijų salėse, K. Donelaičio g. 27) vadinsis „Apie šventąją komerciją“, praneša Krikščionybės žiniasklaidos tarnyba.

Pagrindinis Atsinaujinimo dienos pranešėjas kun. dr. Kęstutis Kėvalas. Jo tema – „Apie laisvąją rinką ir dovanos kultūrą“. Kunigas K. Kėvalas 1997–2001 m. mokėsi JAV, Baltimore. Šiuo metu jis – Vytauto Didžiojo Teologijos fakulteto prodekanas ir moralinės teologijos dėstytojas. 2008 m. Vytauto Didžiojo universitete kun. K. Kėvalas apgynė ketvirtą nuo fakulteto atsikūrimo teologijos daktaro disertaciją tema: „Laisvosios ekonomikos šaltiniai ir tikslai pagal encikliką „Centesimus annus“. Tai tarpdisciplininis, sujungiantis teologijos ir ekonomikos mokslus darbas, kuriam vadovavo dr. Samuelis Gregas iš Michigan valstijos (JAV).

Atsinaujinimo dienos vedančioji mintis paimta iš popiežiaus Benedikto XVI enciklikos „Caritas in veritate“:

„Meilė tiesoje – *caritas in veritate* – yra didžiulis iššūkis Bažnyčiai didėjančios ir plintančios globalizacijos pasaulyje. Didelį pavojų mūsų laikais kelia tai, kad faktinės žmonių bei tautų tarpusavio priklausomybės nelydi jokia etinė sąžinės ir intelekto sąveika, iš kurios galėtų išnirti tikrai žmogiškas vystymasis. Tik proto ir tikėjimo apšviesta meile galima pasiekti vystymosi tikslus, turinčius žmogiškąją ir sužmoginančiąją vertę. Dalijimosi gėrybėmis bei ištekliais, iš kurio kyla autentiškas vystymasis, neįmanoma laiduoti vien technine pažanga ir išskaičiavimu paremtais santykiais, tai pasiekama tik meile, blogi nugalintį gerumu, ir atveriančia žmones sąžinės bei laisvės abipusiškumui“.

Renginio metu jaunimas pristatys muzikinę meditaciją „Ateik, būk mano šviesa...“ pagal Motiną Teresę iš Kalkutos. Tarptautinio maisto politikos tyrimų instituto (IFPRI) duomenimis, pasaulyje nuo bado šiuo metu kenčia beveik milijardas žmonių. Suprantama, laisvosios rinkos, verslo, skurdo, solidarumo temos yra aktualios ir Lietuvoje.

Juozas Dapšauskas

Laiškai, nuomonės, komentarai

Rašykite mums el. pašto adresais: redakcija@draugas.org
dalia.cidzikaite@gmail.com

BLANKI „DRAUGO“ ATEITIS?

Mane labai liūdina nuteikė „Draugo“ spalio 8 d. laidos devintame puslapyje tilpusi informacinė lentelė, paprastai kasmet visų laikraščių ar žurnalų leidėjų siunčiama JAV pašto tarnybai (US Postal Services). Nors lentelės raidės ir skaitmenys yra tokie smulkūs, beveik reikalaujantys padidinamojo stiklo, vis dėlto galima įskaityti, kad neseniai 100 metų jubiliejų atšventusio „Draugo“ tiražas šiemet siekia vos 2,600 spausdinamų egzempliorių, t. y. visu šimtu mažiau negu praėjusiais metais. Kai kam gal atrodys lyg dėl to palyginti nedidelio (3,7 proc.) sumažėjimo nereikėtų labai jaudintis. Juk visose gyvenimo srityse, taip ir spaudos, šiemet vyksta ekonominis nuosmukis, kurio galo vis dar nesimato.

Bet kaltinti šį laikiną nuosmukį dėl to tiražo smukimo nebūtų tikslu. Mano archyvai rodo, kad dar tik prieš kelerius metus (pvz., 2002 m.) „Draugo“ buvo spausdinama beveik dvigubai daugiau, todėl man darosi neramu dėl „Draugo“ ateities, ypač kai „Draugo“ vadovybė ir leidėjai atrodė neturi ar bent neskelbia jokių planų, kaip tą skaitytojų skaičiaus mažėjimą pristabdyti. Jei norime, kad „Draugas“ ir toliau liktų gyvybingiausias ir įtakingiausias JAV lietuvių laikraščiu, pasikliauti vien prenumeratorių aukomis ir retkarčiais rengiamais pokyčiais nėra realu. Reikia drastiškų vadybos pokyčių.

Aleksas Vitkus
Palos Hills, IL

Redakcijos pastaba. Skaitytojų laiškuose pateikta nuomonė nebūtinai sutampa su „Draugo“ redakcijos nuomone. Taip pat primename, jog laiško autorius, ypač elektroninio laiško, turi būtinai jį pasirašyti bei nurodyti savo adresą ir telefono numerį. Anoniminių laiškų ir laiškų be adreso nespausdiname.

Vilnius, spalio 13 d. (ELTA) – Spalio 11 d. Vilniaus Mažajame teatre Užsienio reikalų ministerija pristatė lenkų kalba išleistą knygą apie Lietuvą „Vytis Lietuvą. Šeši šimtai metų po Žalgirio“.

ELTA nuotr.

Lietuvių studentų darbai – Berlyne

Berlynas, spalio 13 d. (DELFI.lt) – Spalio 14–16 d. vengrų kultūros institute „Collegium Hungaricum“ Berlyne vyks baigiamoji „Migruojančių meno akademijų“ laboratorija „Migrating:Art:Academies.“, kurioje bus pristatyta studentų darbų paroda ir konferencija apie migraciją, meną ir švietimą.

Projekte dalyvavo trijų šalių – Lietuvos, Vokietijos ir Prancūzijos – meno akademijos, kurių studentai keliavo link skirtingų Europos taškų ir kūrė bei gyveno „kelyje“.

„Migrating:Art:Academies.“ siekis – diskutuoti apie naujas švietimo ir kultūrinės praktikas šiuolaikinėje Europoje „be sienų“. Laboratorija ieško aktyvaus dialogo su meno aka-

demijų studentais, dėstytojais, visuomene ir bando surasti veiksmingesnes bendradarbiavimo tarp skirtingų šalių ir meno mokyklų formas.

2 metų projektą apibendrinančioje „Migruojančių dailės akademijų“ parodoje bus pristatyti daugiau nei 30 studentų meno kūriniai. Darbai buvo sukurti 4 kelionių-laboratorių po Europos valstybes metu. Parodos atidarymo metu bus pristatyta ir 300 puslapių knyga, apibendrinanti 2 metų trukmės projekto tyrinėjimų lauką.

Konferencija, vyksianti penktadienį ir šeštadienį, bus padalinta į 4 tematinės dalis, atitinkamai skirtas migracijai, švietimui, technologijoms ir apskrito stalo diskusijai su studentais.

Paskelbti Metų knygų rinkimų penketukai

Vilnius, spalio 13 d. (ELTA) – Tradiciniais tapę Metų knygų rinkimai vėl kviečia skaitytojus išrinkti populiariausias ir įdomiausias lietuvių autorių knygas suaugusiems, vaikams ir paaugliams.

Specialistų komisijos paskelbė po penkias knygas, iš kurių skaitytojai kiekvienoje kategorijoje galės išrinkti 2010 Metų knygą. Suaugusiųjų kategorijoje į Metų knygos vardą pretenduoja Marcelijaus Martinaičio atsiminimų knyga „Mes gyvenome“ (Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla), Valdo Papičio romaną „Eiti“ (Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla), Giedros Radvilavičiūtės esė rinkinys „Šianakt aš miegosiu prie sienos“ („Baltų lankų leidyba“), Rolando Rastausko eseistikos knyga „Privati teritorija“ („Apostrofa“) ir Jolitos Skablauskaitės romaną „Sado sindromas“ (Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla).

Knygų vaikams penketuke – Rimanto Černiausko „Vaikai ir vaiduokliai“ („Versus aureus“), Kęstučio Kasparavičiaus „Baltasis dramblys“ („Niekio rimto“), Selemono Paltanavičiaus „Kur išskrido pasakėlė“ („Gimtas žodis“), Renatos Šerelytės „Krakatučių jūra“ („Alma littera“) ir Urtės Uliūnės „Kitokia svirpnelio diena“ („Niekio rimto“).

Paaugliai labiausiai jiems patikusią knygą rinks iš šio penketuko:

A.P.P.L.E. aptarė kitų metų darbus

Washington, DC, spalio 13 d. (LR ambasados Washington info) – Amerikos pagalbos Lietuvos švietimui bendrija A.P.P.L.E. Lietuvos Respublikos ambasadoje Washington, DC surengė posėdį, kurio metu įvertino 2010 m. nuveiktų darbų rezultatus ir aptarė kitų metų veiklos planus.

Kaip ir atkurta nepriklausoma Lietuvos valstybė, A.P.P.L.E. šiais metais švenčia savo veiklos dvidešimtmetį. Ambasados vardu susirinkusius pasveikinęs įgaliotasis ministras Rolandas Kačinskas pažymėjo, kad A.P.P.L.E. padeda tarp Lietuvos ir JAV tiesti žmogiškuosius tiltus.

1990 m. JAV lietuvių įsteigta A.P.P.L.E. bendrija – Amerikos peda-

Onos Jautakės apysaka „Kai aš buvau Kleo“ („Gimtas žodis“), Remigijaus Misiūno apysaka „Sutrumintas meilės terapijos kursas“ („Bonus animus“), Gendručio Morkūno apysaka „Velniškai karštos atostogos“ („Niekio rimto“), Vytauto Račicko romaną „Baltos durys“ (leidėjas Vytautas Račickas) ir Kazio Sajos romaną „Čia kažkas yra“ („Alma littera“).

Daugiausia skaitytojų balsų surinkę knygų autoriai tradiciškai bus apdovanoti Vilniaus knygų mugėje 2011 m. vasario mėnesį. Už labiausiai patikusią knygą visose trijose kategorijose galima balsuoti interneto svetainės adresu: <http://metuknygosrinkimai.skaitymo.metai.lt/> ir www.lrt.lt, elektroniniu paštu adresu: me-tuknyga@lrt.lt arba paštu adresu: „Metų knygų rinkimams“, Nacionalinė M. Mažvydo biblioteka, Gedi-mino pr. 51, LT-01504 Vilnius.

Geriausia 2009 metų knyga suaugusiems skaitytojai pripažino menotyrininkės, žurnalistės Kristinos Sabaliauskaitės romaną „Silva Rerum“, vaikų kategorijoje nugalėjo tapo Kęstučio Kasparavičiaus knyga „Kiškis Morkus Didysis“, o Kristinos Gudonytės „Blogos mergaitės dienoraštis“ Metų knygos rinkimuose surinko daugiausia paauglių balsų. Praėjusių metų knygos rinkimuose už literatūros kūrinius balsavo be-

gogų talka Lietuvos švietimui – su būrė savanorius pedagogus iš JAV ir kitų šalių. Ilgainiui prie šios misijos prisidėjo ir ne lietuvių kilmės amerikiečiai pedagogai. 2010 m. vasarą A.P.P.L.E. surengė kursus Klaipėdoje, jų tema buvo „Geriausios patirties sklaidos pavyzdžiai ir naujovės Lietuvos švietimui“. Seminaruose lektoriai pristatė mokymo metodus, kuriuos taikant ugdymo turinys tampa geriau prieinamas visiems moksleiviams, taip pat švietimo kryptis, skatinančias aktyvų moksleivių įsitraukimą į XXI amžiaus demokratinės visuomenės gyvenimą. Daugiau informacijos apie A.P.P.L.E. galite rasti <http://www.appquest.org/>.

Svarbu žinoti

Bus galima rinktis asmens dokumentą

Vilnius, spalio 13 d. (BNS) – Seimas vienbalsiai priėmė įstatymų pataisas, pagal kurias nuo sausio Lietuvos piliečiai galės rinktis vieną iš asmens dokumentų – pasą arba tapatybės kortelę. Šiuo metu įstatymai numato, kad asmens tapatybės kortelė yra pagrindinis piliečio asmens tapatybę patvirtinantis dokumentas, o pasas yra kelionės dokumentas.

Esant tokiam reikalavimui, kiekvienas pilietis nuo 16 metų privalo turėti asmens tapatybės kortelę, o tie piliečiai, kurie ketina vykti į užsienio valstybes, jei jos nepripažįsta asmens tapatybės kortelės, dar privalo įsigyti ir pasą.

Priėmus pataisas, kurios įsigalios nuo sausio, asmens tapatybės kortelė netenka pagrindinio asmens dokumento statuso, pasas tampa jai lygia-vertis. Įsigaliojus įstatymui asmens tapatybės kortelės bus privalomos tik Lietuvos piliečiams, neturintiems pasų.

Norėdamas įsigyti asmens tapatybės kortelę bendra tvarka pilietis turi sumokėti 80 litų, pasą – 100 litų mokestį, tuo metu norint įsigyti asmens dokumentą skubos tvarka šis mokestis padidėja atitinkamai iki 160 ir 200 litų. Pataisų autoriai, teikdami minėtus siūlymus, finansinį motyvą nurodė kaip vieną pagrindinių. Jie tvirtina, jog piliečiai, vykstantys į užsienio keliones, už asmens tapatybės dokumentą turi susimokėti dukart.

Klaipėda jau nebepavojinga amerikiečiams

Klaipėda, spalio 13 d. (ELTA) – Prieš kelerius metus Jungtinių Amerikos Valstijų ambasados Lietuvoje skelbtas įspėjimas apie pavojus, gresiančius amerikiečiams Klaipėdoje, dingo iš viešosios erdvės.

Ambasados interneto tinklalapyje, informacijos apie Lietuvą skiltyje, anksčiau skelbta, kad uostamiestyje JAV piliečiai gali tapti rasistinių išpuolių aukomis. Ši informacija tuomet užgavo Seimo nario klaipėdiečio Vytauto Grubliausko jausmus, kuris dėl jos platinimo oficialiai kreipėsi į ambasadą.

„Kreipiausi ne dėl įspėjimo panaikinimo. Prašiau argumentuoti skelbiamą informaciją. Ambasada į tai atsiliepė labai greitai ir atsiuntė man paaiškinimą – nuraminimą, jog tai yra ne miestą diskredituojanti, o bendra patariamojo pobūdžio informacija. Tai nieko tokio, nors, žinoma, kai Klaipėdos vardas minimas tokia fone, miestui garbės tai neprideda. Informacijos pašalinti man tada nežadėjo“, – prisiminė kelių metų senumo įvykius parlamentarai. V. Grubliausko manymu, skelbtas įspėjimas buvo susijęs su anksčiau uos-

tamiestyje nukentėjusiais keliais juodaodžiais studentais.

Šiuo metu ambasados pateikiamoje informacijoje apie nusikalstamumą Lietuvoje Klaipėdos vardas neišskiriamas. „Gal padėtis mieste pasikeitė“, – svarstė V. Grubliauskas.

Dabar JAV piliečiai informuojami, jog Lietuvoje savo saugumui reikia rūpintis lygiai taip pat, kaip ir bet kuriame JAV mieste. Patariama nesinėti su savimi didelių sumų grynųjų pinigų, brangių papuošalų, vengti vieniems vaikščioti ir naudotis bankomatais tamsiu paros metu, nepalikti vertingų daiktų automobilyje, vaikščioti neblaiviams.

Tiesa, apie pavojus Klaipėdoje anksčiau skelbė ne tik užsienio atstovybė, bet ir pati uostamiesčio valdžia. Savivaldybė ir policija 2005 m. Klaipėdoje turistams platinė lankstinukus su anglų ir vokiečių kalbomis pateikiama informacija apie čia tykančius pavojus. Tarp jų – užsieniečius „pamėgę“ vietos vagys bei patrauklios, bet labai klastingos moterys, lengvai suviliojančios ir apvaigiančios svečių šalių vyrus.

K. Brazauskienė žada bylinėtis dėl neskiriamos prezidento našlės rentos

Vilnius, spalio 13 d. (BNS) – Vyriausybei delsiant priimti sprendimą dėl prezidento našlės rentos skyrimo Kristinai Brazauskienė ši sako, kad dėl to kreipėsi į teismą.

K. Brazauskienė LNK laidai „Abipus sienos“ teigė, kad prašymo jai skirti prezidento našlės rentą neatsisakysianti. Pergalvoti savo nuostatą K. Brazauskienė yra raginęs premjeras Andrius Kubilius, kai paaiškėjo, kad neseniai verslininkė beveik už 14 mln. litų pardavė šalia jai priklausančio Vilniaus viešbučio „Crowne Plaza“ esančius pamatus. Valstybės rentos siekianti buvusio šalies vadovo A. M. Brazausko našlė, anot dienraščio „Lietuvos rytas“, iš šio sandorio užsidirbo 6 mln. litų, mat likusius pinigus turėjo grąžinti

už skolas.

Su prašymu jai skirti valstybinę rentą K. Brazauskienė į Prezidentūrą kreipėsi rugpjūčio pradžioje. Pagal paruoštą Vyriausybės nutarimo projektą, valstybinė prezidento našlės renta K. Brazauskienei turėtų būti paskaičiuota nuo liepos 23 dienos, nes nuo tada moteris neturi draudžiamųjų pajamų. Vyriausybė dar nėra priėmusi nutarimo dėl rentos skyrimo.

Prezidento valstybinės našlių rentos dydis sudaro 50 proc. prezidento valstybinės rentos dydžio. A. M. Brazausko renta siekė 13,920 litų. K. Brazauskienė neslepia dar turinti viešbučio „Crowne Plaza“ akcijų. K. Brazauskienei liepos pradžioje leista likti gyventi prezidento rezidencijoje Turniškėse.

Pakeisti trijų šalių pavadinimai

Vilnius, spalio 13 d. (BNS) – Valstybinė lietuvių kalbos komisija pakeitė oficialius Bolivijos, Juodkalnijos ir Nepalo pavadinimus. Pagal nutarimą, Bolivijos Respublika turi būti vadinama Bolivijos Daugiataute Valstybe, Juodkalnijos Respublika – Juodkalnija, Nepalas – Nepalo Fede-

racine Demokratine Respublika.

Pavadinimai pakeisti atsižvelgiant į tarptautinius reikalavimus ir Jungtinių Tautų sudarytą šalių pavadinimų sąrašą. Bolivija yra Pietų Amerikos valstybė, Juodkalnija – Europos, Nepalas – Azijos.

Pasaulio naujienos

Bosnija ir Hercegovina raginama mažinti etninį susiskaldymą

JAV valstybės sekretorė dviejų dienų viešnagę Balkanuose pradėjo apsilankymu Sarajeve. **SCANPIX** nuotr.

Washington, DC, spalio 13 d. (BNS) – JAV valstybės sekretorė Hillary Clinton perspėjo Bosniją ir Hercegoviną, kad nebandydama įveikti susiskaldymo tarp nesutariančių šalių etninių bendruomenių, ji rizikuoja prarasti viltį tapti Europos Sąjungos (ES) ir NATO nare. Manoma, kad H. Clinton paragins etnines bendruomenes įveikti nesutarimus ir sustiprinti Sarajeve įsikūrusias silpnas centrines institucijas.

„Ši valstybė (Bosnija ir Hercegovina) turės duoti savo gyventojams daugiau: pradėti pertvarkas, kurios padėtų pagerinti padėtį esminėse srityse, pritraukti daugiau užsienio investicijų ir paversti vyriausybę funkcionalesne bei atsakingesne“, – sakė H. Clinton.

Pasak H. Clinto, šie pakeitimai yra ne tik reikalingi gyventojams, bet būtini pačiai Bosnijai ir Hercegovinai siekiant narystės ES ir NATO. „Jūsų kaimynės dideliais žingsniais žengia ta linkme, todėl Bosnija ir Hercego-

vina privalo prie jų prisidėti, kitaip ji rizikuoja likti užnugaryje“, – perspėjo pareigūnė.

JAV valstybės sekretorė dviejų dienų viešnagę Balkanuose pradėjo apsilankymu Sarajeve, kur ves derybas su Bosnijos ir Hercegovinos Prezidiumo nariais. H. Clinton į Bosniją ir Hercegoviną atvyko po spalio 3 dieną čia vykusių rinkimų, kurie nepadėjo įveikti susiskaldymo tarp smarkiai nesutariančių šalių etninių bendruomenių. Manoma, kad H. Clinton paragins etnines bendruomenes įveikti nesutarimus ir sustiprinti Sarajeve įsikūrusias silpnas centrines institucijas.

„Neapykanta atslūgo, tačiau nacionalizmas išlieka. Tuo tarpu didesnio stabilumo ir platesnių galimybių pažadai, kurie siejami su eurointegracija, lieka nepasiekiami“, – sakė H. Clinton studentams, skaitydama paskaitą Sarajevo nacionaliniame teatre.

Europos Parlamento premija įteikta Lenkijos, Švedijos, Vengrijos ir Didžiosios Britanijos žurnalistams

Briuselis, spalio 13 d. (ELTA) – Trečioji kasmetinė Europos Parlamento (EP) žurnalistikos premija trečiadienį įteikta Lenkijos, Švedijos, Vengrijos ir Jungtinės Karalystės žiniasklaidos atstovams. Premiją keturiose kategorijose – spaudos, radijo, televizijos ir interneto – įteikė EP pirmininkas Jerzy Buzek. Kiekvienas laimėtojas gaus 5,000 eurų, pranešė EP spaudos tarnyba.

Lenkijos dienraščio „Gazeta Wyborcza“ žurnalistui Witold Szablowski premija skirta už straipsnį „Šiandien išplauks du kūnai“, kuriame aptariama nelegalios imigracijos į Europos Sąjungą (ES) problema. Vertinimo komisija pagyrė žurnalistą už jo sugebėjimą puikiai rašyti, o jo reportažą pavadino „informatyviu, gyvu ir kupinu autentiškos dvasios“.

Švedijos radijo stoties „Sveriges Radio Ekot“ žurnalistai Kajsa Norell ir Nuri Kino laimėjo premiją už reportažą apie ES finansinę paramą Turkijai. Vertinimo komisija jį įvertino kaip „puikų tiriamąjį darbą, kurio tema ir transliavimo laikas tobulai parinktas, kad reportažas pritrauktų publikos dėmesį“. Žurnalistai atskleidė, jog ES parama ne visada pasiekia paprastą Turkijos ūkininką.

„MTV Hungary“ žurnalistas Zsolt Nemeth iš Vengrijos laimėjo premiją už laidą „Euforija“, kurioje paprastai ir suprantamai pristatoma

ES istorija. Vertintojai pagyrė laidos kokybę ir patrauklumą, jos švietėjišką naudą bei autoriaus išmonę, kurios dažnai trūksta pristatant ES televizijoje.

Tuo tarpu (James Clive-Matthews) iš Didžiosios Britanijos laimėjo premiją už savo tinklaraščio straipsnį apie tai, kokia dalis šalies įstatymų kyla iš Briuselio. Vertintojų nuomone, autorius atliko „neeilinį tiriamąjį darbą“, o jo straipsnis informatyvus, įdomus ir suprantamai parašytas. Žurnalistas yra vienas iš nedaugelio tinklaraštininkų, rimtai nušviečiančių ES veiklą.

Įteikdamas premiją EP pirmininkas J. Buzek sakė: „EP nusprendė įsteigti šią žurnalistikos premiją siekdamas paskatinti kritišką ir nešališką žurnalistiką. Žinau, kaip gali būti sunku išaiškinti Europą, jos politikos kryptis ir sprendimus. Bet tai gyvybiškai svarbu. Mūsų, europiečių, yra apie 500 milijonų, ir mums visiems tai rūpi. Esu kilęs iš šalies, kurioje beveik penkiasdešimt metų žurnalistams nebuvo leidžiama spausdinti to, ką jie mato, rašyti to, ką galvoja, ir kalbėti to, ką jaučia. Todėl žinau, kokios brangios yra bendros europinės vertybės. Taip pat manau, kad labai svarbu išsiklausyti į kritiką, nes ji mus verčia geriau išaiškinti ES politikos kryptis, o kartais ir padeda pastebėti mūsų klaidas.“

EUROPA

PRAHA

Čekijos policija sulaukė iš Vokietijos atvykusį vyrą, kuris name viename Pietų Moravijos kaimų laikė radioaktyvias medžiagas. Kol kas nežinoma, ar jis yra susijęs su teroristinėmis ir ekstremistinėmis organizacijomis. Įtariamojo ieškojo ir Vokietijos policija. Jo bute Koblenco mieste rasta chemikalų, amunicijos, detonatorių ir automatinio ginklo dalių. Pasak Vokietijos prokuratūros atstovų, 45 metų vyras nuolat gyvenęs Vokietijoje, yra slovakų kilmės, o gimė Prahoje.

TALINAS

Estijos užsienio reikalų ministras Urmas Paet pareiškė, kad Estija remia Europos Sąjungos (ES) nuostatą Guantanamo kalinių klausimu, tačiau negalės priimti nė vieno buvusio kalinio, nes tam kliudo galiojantys šalies įstatymai. Estijos įstatymas numato, kad leidimas gyventi šalyje negali būti suteiktas asmenims, kurie priklausė nusikalstamoms ar teroristinėms grupuotėms, žmonėms, kurie buvo apmokyti burtis į ginkluotas grupuotes ar priklausė užsienio valstybės karinėms pajėgoms.

AMSTERDAMAS

Reaktyvinių lėktuvų degalų krovinių plukdantis tanklaivis susidūrė su talpas gabenančiu laivu Šiaurės jūroje už maždaug 30 kilometrų nuo Nyderlandų krantų ties Ševeningenu. Iš pramuštos skylės tanklaivio „Mindoro“ korpuse ėmė tekėti lengvai užsiliepsnojantys aviaciniai degalai, tačiau nuotėkis buvo sustabdytas. Naftos produktų dėmė pasklidusi trijų kilometrų ilgio ir pusės kilometro pločio ruože, tačiau į įvykio vietą atvykęs naftos surinkimo laivas pranešė, kad teršalų surinkti nereikės, nes jie išgaruos.

RUSIJA

MASKVA

Maskvos ir visos Rusijos patriarchas Kiril pranešė galėsiąs apsilankyti Baltijos šalyse ne anksčiau kaip 2012 metais. Patriarchas pabrėžė teikiąs labai didelę reikšmę

stačiatikybės stiprinimui NVS šalyse ir Baltijos valstybėse. „Bet mes atsižvelgiame į šių šalių įstatymus“, – pridūrė jis.

AZIJA

SANA

Jemene veikiančios „al Qaeda“ atšakos leidžiamame žurnale – patarimai, kaip žudyti amerikiečius, skelbia Didžiosios Britanijos dienraštis „The Daily Telegraph“. „Sprogimas, surengtas restorane Washington pietų metu, gali smarkiai pakenkti už saugumą atsakingiems valdžios pareigūnams“, – rašoma žurnale, kuris buvo aptiktas SITE žvalgybos grupės, tiriančios teroristų veiklą. Žurnale taip pat rašoma, kaip automobiliu „šienauti“ pėsčiuosius amerikiečius – Alacho priešus.

JAV

WASHINGTON, DC

JAV prezidentas B. Obama demokratiškais pavadinimo savaitgalį Kirgizijoje vykusius rinkimus ir pareiškė viltį, kad bus sudaryta koalicinė vyriausybė, kuri gerai valdys šalį. B. Obama pasveikino Kirgizijos piliečius su „istoriniais rinkimais“ ir pareiškė savo pasitenkinimą, kad JAV padėjo juos surengti. JAV prezidentas pabrėžė, kad kelyje į demokratiją Kirgizijos dar laukia daug sunkumų. Tačiau JAV ir ateityje padės šaliai stiprinti ekonomiką ir rūpintis saugumu.

***

Buvęs Guantanamo kalinys, kaltinamas prisidėjęs prie JAV ambasadų sprogdinimo Tanzanijoje, priklausė „al Qaeda“ grupuotei, kurios tikslas buvo žudyti amerikiečius, teigia prokurorai. Jungtinėse Valstijose atnaujintas Ahmed Khalfan Ghailani teismas. Kaltinamasis neigia padėjęs „al Qaeda“ nariams nužudyti 224 žmones per du bombų išpuolius. A. K. Ghailani yra pirmasis Guantanamo kalinys, kuris teisiamas JAV teisme.

***

JAV prezidentas B. Obama paskambino Latvijos ministrui pirmininkui Valdžiui Dombrovskui ir pasveikino su jo valdančiosios koalicijos pergale anksčiau šį mėnesį vykusiuose parlamento rinkimuose. B. Obama, kuris su Latvijos premjeru buvo susitikęs balandžio 8 d. Prahoje, paskambino V. Domrovskui tęsdamas pasitarimus su JAV sąjungininkėmis NATO.

ATLANTIC Express Corp. **1-800-775-SEND**
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight 	Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.
Auto Export 	Air Freight
Small Packages 	Trucking

8801 78th Ave *Bridgeview*, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

Šeimininkės patarimai

Paruošė Nijolė Nausėdienė
El.paštas: nausediene@aol.com

ŠALTI RYZIAI, KARŠTOS ŠALYS

Ar žinojote, kad Filipinų sostinėje ryžiai valgomi šalti, gausiai apibarstyti pipirais?

Filipinietiška pagaminti ryžiai

Reikės: 2 puodukų ryžių, 4 puodukai vandens, 3 gvazdikėlių, 6–8 grūdėlių pipirų, 1/2 sv virtos jūrinės žuvies, 2 griežinėlių ananaso, 2 bananų, citrinos, puodelio jogurto, šaukštelio kaparelių (capers), druskos.

Ryžiai išverdami pasūdytame vandenyje (tik nesuverdami). Pipirai ir gvazdikėliai supilami į mažą marlinį maišelį ir įleidžiami į puodą su ryžiais. Išvirę ryžiai ataušinami; ant viršaus sudedami virtos žuvies gabalėliai, banano ir ananaso griežinėliai. Viskas apšlakstoma citrinos sultimis. Kapareliai supjaustomi, sumaišomi su jogurtu ir supilami ant ryžių. Patiekalas kurį laiką palaikomas.

Indoneziečių virtuvė

Indoneziečių virtuvei būdingi ryžių patiekalai. Nors olandai juos iš indoneziečių pasisavinę ir netgi jais (išskyrus pavadinimus) visame pasaulyje pagarsėjo, bet tai, ką jie gamino, neturi nieko bendro su originalais.

Tikrajai indoneziečių virtuvei priklauso nuo 20 iki 50 skirtingų ryžių patiekalų. Prie ryžių patiekama ir kubeliais pjaustyta kiauliena, ir įvairių rūšių kopūstai, ir kepta žuvis, ir švelnaus skonio obuoliai. Bet visų patiekalų pagrindas yra ryžiai, kurie Indonezijoje vadinami „nasi“. Prie jų dera visi delikatesai, salotos, padažai ir patys netikėčiausi prieskoniai. Be abejo, europiečiams atrodo keista, kad žuvis verdamas su bananais ir pomidorais.

Indoneziečiai ryžių patiekalus sudeda ant didelių žalių lapų. Darydami kaip jie, mes galime imti kopūstų arba salotų lapus. Žinovai tvirtina, kad indoneziečių virtuvė savita, nors turi šį bei tą indiško ir kiniško.

Šalti ryžiai

Reikės: Puodelio ryžių, 4 puodelių vandens, 2 pomidorų, 2 kiaušinių, šaldytų langustų arba vėžių kaklelių, 2 šaukštų aliejaus, 2 šaukštų citrinų sulčių, 2 bananų, 2 šaukštų pomidorų pastos, 2 šaukštų majonezo, druskos, pipirų, raudonųjų pipirų.

Pasūdytame vandenyje išverdama biri ryžių košė. Ji išpilama į sietą ir atvėšinama. Langustų arba vėžių kakleliai užpilami iš aliejaus, citrinos sulčių, druskos, pipirų paruoštų marinatų. Bananai perpjaunami išilgai ir apibarstomi raudonaisiais pipirais. Ryžiai sukrečiami į dubenėlį, truputį paspaudžiami ir kaip vaikiškas smėlio kibirelis, išverčiami ant žaliais salotų lapais iškloto padėklo. Kauburėlio viduryje padaromas įdubimas, į jį

supilama majonezu sumaišyta pomidorų pasta. Papuošiama vėžių kakleliais, pomidorų ir bananų skiltelėmis, kietai virtų kiaušinių puselėmis.

Šis patiekalas paprastai paduodamas vakarienei šaltas. Tačiau su lengvu užkandžiu jį galima patiekti šiltą, pietums. Šiuo atveju visi produktai, išskyrus ryžius, truputį pakepinami svieste.

„Bami“ – labai skanu

Iš svetur atvykusių žmonių visada klausomasi susidomėjus. Bet pirmiausia jie vaišinami. Svečiams paduodama „nasi“ – labai subtiliai pagaminti kepti ryžiai, ant bambuko lazdelių kepta gabaliukais supjaustyta

žuvis, ir pilni dubenėliai „bami“ – pagaminti iš pailgų riešutėlių, žirnių ūglių, įvairių daržovių, grybų, prieskonių ir žuvies.

„Bami“

Reikės: 1/2 sv riešutų, 2 didelių galvučių svogūnų, 2 skiltelių česnako, 4 šaukštų aliejaus, 1/2 sv kiaulienos, 1 sv pomidorų, saujos grybų, 2 svogūnų laiškų, 2 ankštinių pipirų, 2 šaukštų susmulkintų petražolių, 2 kiaušinių, 1/2 citrinos sulčių, druskos, pipirų.

Iš 2 kiaušinių, žiupsnelio druskos ir 2 šaukštų vandens paruošiama ometletui masė. Riešutai suberiami į smarkiai verdantį vandenį ir jame 10 min. palaikomi. Gilioje keptuvėje įkaitinama 3 šaukštai aliejaus, suberiamas smulkiai supjaustytas svogūnas, česnakas ir kubeliais supjaustyta mėsa. Pomidorai nuplikinami verdančiu vandeniu ir nulupami. Grybai supjaustomi plonais griežinėliais, į juos sukrečiami smulkiai supjaustyti svogūnai, petražolės, ankštiniai pipirai. Viskas sumaišoma su mėsa ir 20–30 minučių patroškinama. Įberama druskos ir pipirų. Suberiami staiga atšaldyti ir nusausti riešutai. Ometletui masė pasūdoma, apibarstoma pipirais ir iškepama likusiame aliejuje. Iškepęs ometletas supjaustomas. Mėsą ir daržoves sudedama į gilų pašildytą dubenį, papuošiama ometletu, apibarstoma prieskoniniais žalumynais ir apšlakstoma citrinos sultimis.

Indonezietiška pagaminta žuvis

Reikės: 1 sv žuvies file, 1/2 puodelio krabų mėsos, trupučio vištienos sultinio, 2–3 galvučių svogūnų, 1/2 citrinos, 3 šaukštų grietinėlės, miltų, riebalų kepimui, druskos, bananas, pomidorų padažo.

Ryžiai išverdami pasūdytame vandenyje, 1/2 svogūno galvutės supjaustoma kubeliais ir pakepinama, kol gražiai pagelsta, sudedami krabai. Įpilama truputį vištienos sultinio. Ryžiai perpilami šaltu vandeniu, jam nuvarvėjus, sumaišomi su padažu, pasūdomi ir pakaitinami. Žuvis supjaustoma į 10 gabalų, šie apšlakstomi citrinos sultimis, pusvalandį palaikomi, paskui pasūdomi, suvilgomi grietinėlėje, pavoliojami miltuose ir iš visų pusių apkepinami su daug riebalų, kol apsitraukia rusvai auksine plutele. Ryžiai papuošiami kepto banano puselėmis ir svogūno griežinėliais, žuvis apipilama pakepintais svogūnais su krabų mėsa, prie jos paduodamas pomidorų padažas.

„Nasi goren“ – kepti ryžiai

Reikės: 2 puodukų ryžių, 2 galvučių svogūnų, 2 skiltelių česnako, 1–2 saldžiųjų ankštinių pipirų, 1/2 sv vištienos, dėžutės krabų konservų arba 1/2 sv troškintos žuvies (pagal skonį), šaukštelio raudonųjų pipirų,

prieskonių sąrašas labai ilgas. Indoneziečiai gamina „zate“ – ant iešmo keptą, gabaliukais supjaustytą vištieną arba kiaulieną. Ši mėsa paskalinama įvairiausiais prieskoniais, citrinos lapais, kemiršniais riešutais, imbieru, kmynais, tamarindu, kokoso pienu ir aliejumi, taip pat krevečių pasta, kuri, aišku, parduodama tik Indonezijoje. O mes turime tenkintis mūsiškai pagaminta „zate“. Čia svarbiausia – gaminti su tais prieskoniais, kurių tuo metu turite.

„Zate“ – ant iešmo kepta mėsa

Reikės: 1/2 sv vištienos (arba kiaulienos), 1/2 svogūno galvutės, skiltelės česnako, 2 šaukštų tarkuotų žemės riešutų, 1/2 šaukšto aliejaus.

Mėsa supjaustoma nedideliais kubeliais, įtrinama smulkiai supjaustytu svogūnu, tarkuotu česnaku, nuvalytu ir truputį paspirtu žemės riešutu (peanut) bei aliejaus mišiniu, pusvalandį palaikoma, paskui apibarstoma pipirais, pasūdoma. Marinuotos mėsos gabaliukai sumaunami ant iešmo ir, vartant iš visų pusių, apkepinami. „Zate“ paduodama su biria ryžių koše. Atskirai galima patiekti žuvies arba pomidorų padažo.

Pastaba: apie žuvies padažą jau buvau rašiusi. Jis parduodamas buteliuose, labai populiarius Azijos kraštuose, bet mums prie jo reikėtų gal priprasti, nes turi sūrą žuvies skonį.

Indonezietiška pagaminta vištos kepenėlės

Reikės: 1 sv vištos kepenėlių, 2 vidutinio dydžio svogūnų galvutės, mažo ankštinio pipiro, aliejaus, žiupsnelio cukraus, druskos, 3–4 šaukštų grietinėlės.

Ankštinis pipiras supjaustomas, sumaišomas su smulkiai supjaustytais svogūnais ir patroškinamas aliejuje. Vištos kepenėlės smulkiai supjaustomos ir, be paliovos maišant, iškepamos ant didelės ugnies. Įberama druskos ir pipirų, įpilama grietinėlės. Paduodama su ryžių koše.

Žvilgsnis į Naująją Gvinėją

Vietiniai Naujosios Gvinėjos gyventojai – papuasai. Labiausiai atsilikusios jų gentys iki šiol tebegyvena kaip akmens amžiuje. Dar ir dabar atrandamos giliai džiunglėse gyvenančių genčių atstovai vaikšto pusnuogiai, nieko nežino apie juos supantį pasaulį. Jų gamybos įrankiai niekuo nesiskiria nuo mūsų protėvių, gyvenusių prieš tūkstančius metų, įrankių. Mažai kuo nuo tų tolimų laikų skiriasi ir maisto gaminimas: jis paprastas, netgi primitivus, bet tikslingas.

Pavyzdžiui, kiškį arba gerą gabalą kiaulienos Naujos Gvinėjos gyventojai pasūdo, apibarsto pipirais, prideda kitų prieskonių ir suvynioja į bananų lapus.

Židyns, kuriame kepama mėsa, įtaisomas žemėje. Jam iškasama nedidelė duobė, ji išklojama lapais, suridenami lauže įkaitinti akmenys, ant jų padedama ir lapus suvyniota mėsa. Paskui dar užmetamas sluoksnis lapų ir viskas užberama žemėmis. Dabar belieka laukti. Patiekalas būna tinkamas valgyti po trijų valandų. Iškepusi mėsa į stalą (tiksliau ant apklotos žemės) patiekama su riešutais, apibarstytais raudonaisiais pipirais.

Pasinaudota „Kelionės apie platumų pasaulį“.

Kvapniosios salos

Prieskonių salos – šie du žodžiai tarsi patys savaime skleidžia kvapą. Molukų salos garsėja gvazdikėliais, muškato riešutais, pipirais. Gvazdikmedžio pumpurėliai, tokie neišvaizdūs, beveik visada dedami į kompotą arba glintveina, nes jie suteikia gėrimui savitą skonį. Portugalai, britai, olandai dėl šio medžio pumpurų aršiai kariavo. Amsterdamo prekybos namuose gvazdikmedžio pumpurėliai nešė jiems didžiulį pelną.

Indonezijos salyne augančių

„Ambersail” dienoraštis

Nr. 18

Apgraišomis susirandi drabužius. Kombinezonas kažkaip iš karto nepasiduoda, šiek tiek pakovoji su juo, į batus išokti jau lengviau – ir tu jau denyje.

Linksmi, bet trumpai švilpia arbatinis ir tavo rankose – karšto gėrimo puodelis – paskutinė atlikta praejusios vachtos pareiga. Tavoji dar tik prasideda...

2008-11-21

Jau dvi savaites plaukiame prieš vėją

Šiandien galime švęsti nedidelę sukaktį – jau dvi savaites, kaip plaukiame prieš vėją. Manau, daugelis mūsų prisimins šį ištvermės reikalaujantį išbandymą.

Visą dieną pučia pastovus 8–15 mazgų pietryčių vėjas. „Ambersail” greitis 6.5–9 mazgai, škvailiuose pasiekiami ir visus 11 mazgų. Džiaugiamės, kad pučia, nes šalia visada slenka štilio zona. Džiaugiamės ir todėl, kad vėjas pamažu sukasi mums palankia kryptimi.

Įgulos nariams nuotaiką praskaidrino Saulius, užsikeberiojęs stiebu ant pirmųjų zalingų ir padaręs keletą išpūdingų nuotraukų. Pagal Ilfą ir Petrovą pasiūlė dešros, kad nuliptų.

Iki Cape Town lieka 670 jūrmylių.

2008-11-22

Jaučiame, kad mūsų laukia

Po pietų praplaukėme 500 jūrmylių nuo Cape Town ribą. Vis stipriau jaučiame krantą. Esame gavę laišką iš žemės komandos, kuriame smulkiai aiškinama, kaip įplaukti į uostą, susisiekti su budinčiomis tarnybomis. Jaučiame, kad mūsų laukia, todėl kiekvienas stengiasi atlikti savo darbą kuo kruopščiau.

Prognozės pasiteisino – pradėjo pūsti pietų kryptį vėjas. Jo greitis siekia 12–15 mazgų ir „Ambersail” plaukia vidutiniu 10 mazgų greičiu. Į pavakarę pastebėjome, kad mums pradėjo trukdyti nepalanki srovė, dėl kurios plaukiame vienu mazgu lėčiau.

Vandenynas šiaurės bangomis, tvirtai laiko mus savo glėbyje, laivas daug kartų atsimuša į bangą, ir esantys denyje gerokai sušlampa. Vakarienė valgėme kajutėje, ant grindų, nes nuo stalo lėkštės išlako per keletą sekundžių.

Numatome atplaukti sekmadienį vakare, tačiau kol kas viskas priklauso nuo Neptūno. Iki Cape Town liko 440 jūrmylių atstumas.

2008-11-23

Paskutinės 100 jūrmylių iki Cape Town

Laukiame susitikimo su draugais ir žmonėmis iš Lietuvos – mūsų misijos palaikymo komanda. Iki Cape Town liko mažiau nei 100 jūrmylių.

Plaukiame pietų Atlante, o oro sąlygos panašios į vasarą Baltijos jūroje. Bangos nedidelės, tačiau dažnai laive palieka pūslų žymę. Kiekvienas vairininkas stengiasi pasimėgauti tokiu plaukimu – vėlyva sezono pabaiga. Kitiems belieka patempti

virves, rifuoti grotą ir kalbėtis apie krantą. O jame – šiltas dušas, kepsniai, alus ir kiti malonūs žemiški dalykai, kurių mums trūko visą mėnesį.

Ryte buvo šiek tiek apsiniaukę, bet greitai debesiškai išsisklaidė ir giedru dangumi džiaugėmės visą dieną. Pučia 12–5 mazgų pietys, jau kelinta diena plaukiame dešiniuoju halisu. Galimas dalykas, jog juo ir atplauksime į paskutinį mūsų misijos tašką.

2008-11-25

Visa tiesa apie II etapo įgulą arba vienas lauke ne karys

„Ambersail” 7.45 val. Miego, sapnuoju žemišką sapną. Jis nutūksta. Kodėl? Pramerkiu akis – Karolis. Sekundės užtenka iš žemyno grįžti į jachtą. Abu vienas po kito mostelimi rankom. Plaukimo pradžioje tai buvo žodžiai. Karolis: „Kelkis laikas į vachtą”, aš: „Prabudau, keliuosi.” Jau dvi savaitės kaip jie nereikalingi. Nužvelgiu Karolio aprangą: „Nešalta?” – klausiu. „Ne.” Ką rengtis, aišku. Jis tada turėtų paklausti: „Ką gersi?”, bet nebereikia. Nebereikia ir atsakymo: „Žalios ir tris cukraus.”

Už dešimties minučių su keletu džiūvėsių kišenėje ir puoduku arbatos išlendu iš kajutės. Apsiblausiusi žvilgsniu (prausiamės vėliau, vachtos metu – miegas svarbiau) apžvelgiu horizontą iš kairės, po to iš dešinės. Naivu: jau dvidešimt dienų kaip tas pats. Užmetu žvilgsnį į prietaisus. Aišku, tas pats. „Kaip?” – klausiu. Rytis atsakydamas prie vairo trukteli pečiais – suprask: „Pats matai.” Renkasi mūsiškiai. Visi apsimiegoję. Giedrius gal mažiau. Prašo į galjuną, Audrius leidžia. Senoji vachta juokauja. Normalu. Jiems saulė zenite, mums – tik horizonte. Linkus bando pritariamai juoktis, bet trukdo žiovilys. Po penkiolikos minučių supratę, kad jų juokeliai kol kas juokingi tik jiems patiems, eina miegoti.

Monotonija: ar reikės risti prie stiebo?

Arbata išgerta, pirmoji cigaretė. Visiškai prabundame paeiliui suvaikščioję nusiprausti. Žiūrime į horizontą, pasikeičiame keletu sakinių. Vėl sėdime, žiūrime. Pasitvarkome bures, paeiliui pasitikriname elektroninį pašta. Vėl sėdime, žiūrime. Vienas po kito pradėdam kažką pasakoti, dažnai ką jau buvome pasakoję. Normalu. Pusę dvylikos pasirodo, kaip visada, Linusis. Jo žadinti nereikia, niekad. Mes juokaujame, jis ne – tik apsidairo. Matyta padėtis. Einu semti vandens, keliu Liną, Vygį, Saulius pats. Giedrius paruošia karštus gėrimus. Keičiamės. Normaliai pusryčiaujame. Kažkoks triukšmas viršuje, kažką pamatė. Kažką plaukiant. Visi lekiame į viršų. Nuo trepsėjimo pabunda ir likusieji. Jie irgi jau viršuje. Kas tai? Ryškėja. Išryškėjo – skardinė statinė. Tuščia, per daug iškilusi. Ginčai, diskusijos. Iš kur? Kas joje buvo? Vis kažkas naujo...

Vėl praėjo eilinis pusdienis, toks pats, koks dvidešimtas iš eilės.

Bus daugiau.

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prienamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, MD, S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, MD
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Skelbimų skyrius
tel. 1-773-585-9500

www.draugas.org

Lietuvių Fondo „Liepsna 2010” viltinai teberusena!

Atkelta iš 3 psl.

Antroje vietoje buvo kitų JAV organizacijų prašymai, gavę 23 proc. paskirtų lėšų. Trečioje vietoje – stipendijos, kurioms skirta 21 proc. išskirstytų lėšų. PLB prašymams teko 8 proc., prašymams iš kitų kraštų – 6 proc. ir prašymams iš Lietuvos – 2 proc. lėšų. Antroje diagramoje parodytas paramos paskirstymas pagal kategorijas. Bendros kategorijų sumos jau buvo paminėtos. Pagal procentus didžiausią proporciją gavo

švietimas (25 proc.), po to – stipendijos (21 proc.), jaunimo reikalai (17 proc.), kultūros reikalai (17 proc.), visuomeniniai reikalai (13 proc.) ir žiniasklaida (7 proc.).

Leidinyje išspausdintame foto-reportaže, septyniose nuotraukose prisimintas Lietuvių Fondo ir Pasaulio lietuvių centro golfo turnyras, įvykęs 2010 m. birželio 19 d., Old Country Club, IL. Čia taip pat yra vienuolika kitų nuotraukų – LF vadovybės, jaunimo stovyklų bei stipendininkų.

KANADA

Žinutės iš Kanados

Prelatas dr. P. Gaida, ilgametis „Tėviškės žiburių” redaktorius, peržengęs 93 metus rugsėjo 19 dieną visam laikui išskrido į Lietuvą, į savąją gimtinę – Kaišiadorių vyskupiją.

***

Rugsėjo 19 dieną vysk. J. Boissonneau oficialiai įvesdino kun. J. M. Žukauską, OFM į Prisikėlimo parapijos klebono pareigas. Jam kaip tik suėjo 10 metų, kai jis tapo kunigu. Po iškilmų visi parapijiečiai buvo pavaišinti.

***

Kanados kankinių šventovėje, Midland, kur stovi lietuviškas kryžius, rugsėjo 12 d. įvyko tradicinės, kasmetinės pamaldos, sutraukusios Toronto, Hamilton ir apylinkių lietuvius. Mišias aukėjo kun. Jonas Šileika, OFM. Pamokslą pasakė svečias iš Lietuvos kun. A. Malakauskas, OFM. Taip pat dalyvavo svečias kun.

R. Bukauskas, OFM iš Kennebunkport. Arkivyskupo Sigito Tamkevičiaus siūlymu už ilgametę veiklą Kanados liet. katalikų centre Šiluvos Dievo Motinos medaliais buvo apdovanoti Jonas Andrulis ir Angelika Sungailienė.

***

Toronto lietuvių namuose sekmadieniais nemokamai rodomi lietuviški filmai. Tai – Lietuvių namų kultūros sekcijos sumanymas.

Parengė **Stasys Prakapas**

SIŪLO DARBĄ

Immediate Positions available for **CDL/Mover for Skokie** based household goods moving company. Good pay & benefits available. Must be at least 21 years of age. Call Jacob **847-980-0906**

MARGUTIS II LIETUVIŲ RADIO LAIDOS

2711 W. 71st Street, Chicago, IL 60629

Per WCEV radijo stotį 1450 AM banga kiekvieną vakarą nuo 8 val. v. iki 8:45 val. v. klausykite seniausios Amerikoje lietuviškos radijo laidos

Tel. 773-476-2242

AMERIKOS LIETUVIŲ RADIO LAIDAS GALITE GIRDĖTI INTERNETU www.wcev1450.com

„Derliaus pietų“ savanoriai.

Ramunės Kubiliūtės nuotraukos

Malonu buvo stebėti jaunimą

Per „Derliaus pietus“ jaunimas ir vyresnieji Lietuvos vaikų labai dirbo kartu

RAMUNĖ KUBILIŪTĖ

„Malonūs momentai buvo stebėti jaunimą“, – taip rašė viena 2010 m. spalio 3 dieną vykusią „Derliaus pietų“ dalyvė. Ji užsiminė ne apie kasmetinių organizacijos „Vaiko vartai į mokslą“ lėšų telkimo pietų rengėjus ar dalyvius – jaunesnius ir vyresnius. Jos dėmesį patraukė Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje besisukinėję, baltai ir juodai apsirengę gimnazistai. Pietų dalyvės minėtas jaunimas – tai kunigo A. Lipniūno-Prezidento A. Stulginskio vardo Moksleivių ateitininkų kuopos nariai ir jų naujos kuopos globėjos Vija Sidrytė ir Vaiva Laniauskaitė. Jaunimas savanoriškai dirbo nuo pat ryto: padėjo padengti ir nuimti stalus, per pietus iš virtuvės tiekė maistą ir netgi dainavo! Be to, ne vienas iš jų organizacijai „Vaiko vartai į mokslą“ paaugojo ir savo arbatpinigius. Padėka ir pagarba kuopos valdybai, globėjoms ir visiems nariams!

Šių metų „Derliaus pietūs“ puikiai pavyko dėl įvairių gražiai susiklosčiusių aplinkybių. Oras tą dieną buvo geras ir niekas nesibaidė atvažiuoti. Organizacijos valdybos, narių ir jaunų savanorių pastangų dėka, šių metų pietums vietas jau iš anksto pas Rūtą Šmulkštienę užsisakė daug norinčiųjų dalyvauti – iš viso beveik 300 įvairaus amžiaus žmonių. Rengėjams tai itin džiugus skaičius, nes pietautojų finansinė parama užtikrina, kad organizacija ir toliau galės remti 11 pomokyklinių dienos centrų Lietuvoje, kuriuos lanko rizikos grupės šeimų vaikai. Pietų dalyviai užsimo-

kėjo už pietus, pirkė loterijos bilietus ir mėgino savo laimę, o dar kiti pietų metu aukojo organizacijos projektams. Pietų dalyviai sėdėjo prie Rugilės Šlapkauskienės gražiai papuoštų stalų, bendravo ir dainavo. Nuotaika buvo pakili, primenanti tikrą derlių po ilgos vasaros.

Nuotraukose, išdėliotose salėje, buvo galima pamatyti organizacijos remiamų centrų lankytojus (Lietuvoje) ir savanorius (iš abipus Atlanto), prasmingai užimtus vaikus bei jaunuolius. Nuotraukos, valdybos bei tarybos narių apsilankymai Lietuvoje, centrų ataskaitos už gautą paramą įamžina visų pastangų rezultatus. Tai organizacijos, jos rėmėjų paramos ir centruose dirbančiųjų nuopelnas – derlius. Tačiau, jau ruduo, prasidėjo nauji mokslo metai, kartu ir naujas „augimo sezonas“.

„Derliaus pietų“ programą vedė organizacijos valdybos narė Dalia Martinkienė. Ji pasveikino spaudos atstovus, dvasininkus, padėjo Almai Adamkienei, kuri ne pirmą kartą dalyvauja pietuose. Programos vedėja paaiškino organizacijos tikslus ir pabrėžė, kad pomokykliniai dienos centrai Lietuvoje dar labai reikalingi. Jūs lankantys vaikai ir paaugliai centruose randa užuovėją, gyvenimo pamokymų, ugdymą, kurio dažnai negauna savo šeimose, čia jie paruošia namų darbus. Lietuvių Fondo pirmininkas Rimantas Griškėlis sveikinimo žodyje paantrino šias mintis.

Muzikinę programą pradėjo jauna dainininkė Agnė Giedraitytė, pasipuošusi linine suknele ir gėlių vainiku ant galvos. Dainininkės skai-

Rita Vencloviene (antra iš kairės) ir Aldona Kamantienė (antra iš dešinės) su jaunimu.

drus balsas ir aiškiai tarti dainų žodžiai pradžiugino publiką. Vėliau ji prisijungė prie kunigo A. Lipniūno-Prezidento A. Stulginskio vardo moksleivių ateitininkų kuopos narių ir kartu su pietų dalyviais sudainavo kelias dainas. Po Agnės, broliai Kovas ir Vidas Kulbiai smuiku atliko klasikinės muzikos kūrinį, o kartu ir prajuokino publiką savo pokštais. Vieną keltų melodiją jie pakartotinai atliko įvairiais stiliais – ir rimtai, ir linksmai. Akimirkomis beveik norėjosi šokti.

Prieš valgant kun. Artūras Sidevicius, SJ, sukalbėjo pietums skirtą maldą. Tylos minute buvo prisiminta ilgametė pietų šeiminkė, a. a. Aldona Šoliūnienė, kuri mirė 2010 m. rugpjūčio 8 d. Džiugu, kad „Derliaus pietų“ šeiminkavimo tradiciją tęsia jos dukra Zita Šoliūnaitė-Kušeliauskienė su talkininkais. Pietų lankytojai gyrė skanius patiekalus ir klausė jaunųjų talkininkų, ar nebūtų galima pakartoti.

Vienas iš organizacijos tikslų yra puoselėti savanorystę abipus Atlanto. Valdybos narė Rita Vencloviene pristatė moksleivių ateitininkų kuopos globėjas Vaiva Laniauskaitę ir Viją Sidrytę, kurios į sceną pakvietė išsiriškiuoti gražų būrį jaunų kuopos gimnazistų. Jie – ne tik „Derliaus pietų“ pagalbininkai, bet ir būsimi savanoriai, pasiryžę 2011 m. vasarą keliauti į Lietuvą dirbti organizacijos remiamuose dienos centruose. Jau tariamasi su įvairiais centrais, kuriuose jie savanoriaus.

Rita Vencloviene pietų dalyviams taip pat pristatė organizacijos „Vaiko vartai į mokslą“, veikiančios nuo

1998 m., pirmąją savanorę Viją Sidrytę, kuri 2000 m. darbavosi „Vilties angelo“ centre Vilniuje.

Aldonos Kamantienės ir Rasos Avižienis dėka, loterija buvo labai sėkminga. Aldona paruošė organizacijos narių suaukotus gėrybių krepšius, pintines ir pristatė parduodančiuosius loterijos bilietus, o Rasos balsas per mikrofoną salei pranešė, kam nusišypsojo laimė, bilietuką ištraukus iš dubens. Ji taip pat trumpai supažindino publiką su ankstesne loterijų istorija.

Salei tuštėjant ir valdybai tebetvarkant salę, moksleivių trio – Domas Lietuvninkas, Tomas Čyvas ir Kovas Kulbis – toliau muzikavo. Jie susilaukė „bisų“ iš dar neskubančių salės palikti pietautojų.

Malonu per „Derliaus pietus“ buvo ne tik stebėti jaunimą, matyti kiekvieno šypseną, bet ir klausytis muzikos, pajusti meilę lietuviškai dainai, susidomėjimą ir susirūpinimą už Atlanto gyvenančiais Lietuvos vaikais ir jaunuoliais, kuriems reikia pagalbos, paramos bei dėmesio. Tą spalio popietę Čikagos priemiestyje įvairaus amžiaus asmenys suėjo kartu kilniam tikslui – Lietuvos jaunimo labui. 2011 m. vasarą jaunų Amerikos lietuvių energija, gera valia ir daina, reikia tikėtis, pasieks ne vieną Lietuvos jaunuolį. Organizacijos „Vaiko vartai į mokslą“ valdybos, tarybos, rėmėjų būrelių kituose miestuose bei narių laukia nauji veiklos metai, tolimesni projektai, darbai ir lėšų telkimo renginiai.

Organizacijos tinklalapis
www.childgate.org

„Derliaus pietų“ trio.

ORLANDO, FL

Orlando lietuvių dienos pavyko!

EDITA KLINKEL

Rugsėjo 24–26 dienomis Orlando mieste vyko jau tradicija tapusios Lietuvių dienos. Jose dalyvavo lietuviai iš visos Amerikos, nes tuo pačiu metu Orlando posėdžiavo JAV Lietuvių Bendruomenės XIX Tarybos antroji sesija. Darbotvarkė buvo sutvarkyta taip, kad daugiau nei 60 į sesiją atvykusių tarybos narių po ilgos darbo dienos turėtų galimybę sudalyvauti ir Lietuvių dienų šventėje.

Lietuvių dienų programoje buvo krepšinio turnyras, Florida menininkų paroda bei muzikinės grupės „Vairas“ iš Lietuvos koncertas. Į šventę susirinko daugiau nei 300 įvairaus amžiaus svečių. Vakarą metu įspūdingą pasirodymą surengė pramoginių šokių grupė iš kaimyninio St. Petersburg, sušokusi keletą ugningų šokių. Krepšinio varžybas laimėjusi komanda buvo taip pat iš St. Petersburg. Šventės metu komandai buvo įteikti nugalėtojų medaliai. Dėl jų rungėsi Orlando, Miami, St. Petersburg, West Palm Beach ir Palm Coast komandos.

Meno darbus renginyje rodė Orlando dailininkės Irma Kirvelienė ir Oksana Kofman, stiklo menininkas Saulius Jankauskas bei fotografė Edita Klinkel. Paroda sukėlė nemažą susidomėjimą, žmonės teiravosi apie meno kūrinius, pageidavo susipažinti su menininkais. Tai jau ne pirma paroda, kurią surengė ši susibūrusi lietuvių menininkų grupė, dalyvaujanti ne tik Lietuvių Bendruomenės, bet ir

vietinėje meno veikloje.

Šventėje, kaip visada, buvo didelis lietuviškų patiekalų bei lietuviškų gėrimų pasirinkimas. Jais rūpinosi vietos kulinarės Angelė Straukienė ir Violeta Starienė bei didelis būrys pagalbininkų.

Vakaro dalyvių nuomone, šventė pasisekė. Žmonės noriai bendravo, šoko ir linksminosi. Daugelis buvo išsiilgę panašaus susijimo ir nuširdžiai dėkojo organizatoriams už suteiktą galimybę susiburti kartu.

Nuotraukas iš Orlando Lietuvių dienų šventės galima pamatyti šiame tinklalapyje: <http://editaklinkelphotography.com/Lithuanian-Community>

Editos Klinkel nuotr.

A†A Olimpijai Baukienei

mirus, reiškiamo gilią užuojautą
jos mylimam vyrui Mindaugui Baukui,
Cicero Lietuvių Bendruomenės skyriaus pirmininkui,
dukrai Alvidai ir sūnui Gintarui su šeimomis,
seseriai Lialei Sodeikienei ir jos sūnui Mariui
Sodeikai, giminėms ir artimiesiems.

Kartu liūdime per anksti netekę energingos ir
kūrybingos Cicero bendruomenės narės, Olimpijos.

CICERO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SKYRIAUS
VALDYBA IR NARIAI

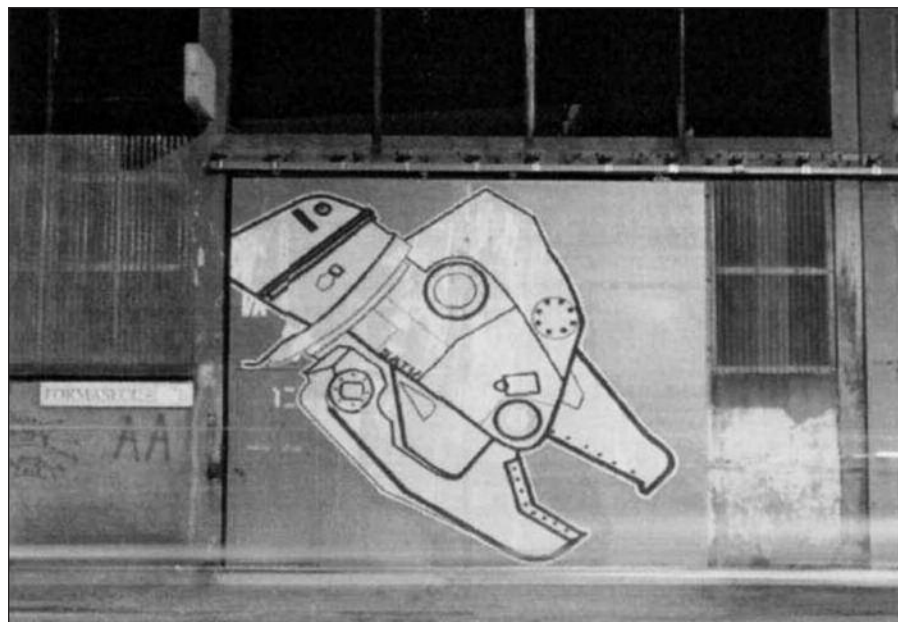
A † A STASEI ILGINIENEI

mirus, gilią užuojautą ilgametei valdybos narei DAN-
GUOLEI ILGINYTEI reiškia

LB Brighton Park apylinkės valdyba

Margumynai

Klaipėdos kultūrų komunikacijų centro
rezidentūros svečias – Francois Bellenger

Francois Bellenger instaliacija.

Nuo spalio 9 d. iki lapkričio 6 d. Klaipėdos kultūrų komunikacijų centre svečiuosis menininkas, 2009–2011 m. „Jaunųjų Europos kūrėjų“ (JEK) bienalės dalyvis Francois Bellenger (Prancūzija). Fr. Bellenger 2006–2008 m. studijavo meno teoriją ir praktiką Jules Vernes vardo universitete Amiens mieste, šiaurės Prancūzijoje, kur įgijo menų magistro laipsnį. 2010 m. tame pačiame universitete apsigynė daktaro disertaciją.

Pasak menininko, kiekviena ur-

banistinė erdvė, ją siekiančiam naudoti individui, neatsiveria staiga ir betarpiškai. Todėl ją būtina „prisijaukinti“ – analizuoti jos vaizdus, išiklausyti į joje esančius garsus, uosti jos kvapus... „Mano rezidentūros tikslas, – sako Fr. Bellenger, – atlikti vaizdais bei garsais iliustruotą meninę uostamiesčio analizę, bandyti ją perteikti jungiant skirtingas medijų (fotografijos, audio, videomeno) rūšis.“

Klaipėdos kultūrų komunikacijų centras

Charles Zygas, gyvenantis **Grand Rapids, MI**, užsiprenumeravo „Draugą“ metams ir kartu paaukojo laikraščiu paremti 50 dol. auką. Esame Jums dėkingi.

Dalia M. Garunas-Sadauskas, gyvenanti **Wheaton, IL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. auką. Labai ačiū.

„DRAUGO“ METINIS POKYLIS VYKS Š. M. SPALIO 30 D.

Willowbrook Ballroom salėje

8900 S. Archer Ave., Willow Springs, IL 60480

Maloniai kviečiame savo atvykimu paremti „Draugą“

Pokilyje žada dalyvauti garbingi svečiai iš Washington, DC.

**Bus gardi vakarienė, muzikinę programą atliks
akordeonistas Martynas Levickis, vyks šokiai.**

Bilietus užsisakyti galima „Draugo“ administracijoje tel. 773-585-9500

Kokteiliai – 4 val. p. p.
Vakarienė – 5 val. p. p.

Auka – 60 dol.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆ **Spalio 15 d., penktadienį, Willowbrook Grand Ballroom** (8900 S. Archer Ave., Willow Springs, IL) vyks Irenos Starošaitės ir Žilvino Žvagulio koncertas „Noriu šventę švest“. Pradžią 9 val. v. Tel. pasiteirauti 708-839-1000.

◆ **Švč. Mergelės Marijos Gimimo** parapijos administratorius kun. Jaučius Kelpšas kviečia visus parapijiečius ir norinčius priklaustyti parapijai atvykti spalio 16 d., šeštadienį, po 4 val. p.p. šv. Mišių į parapijos salę, kur vyks visuotinis parapijos susirinkimas. Suformuosime parapijos tarybą, pakalbėsime rūpimais klausimais ir pažvelgsime į parapijos finansinę padėtį. Kviečiame aktyviai dalyvauti. Bus vaisės (kugelis, kavutė, pyragėliai).

◆ **Buvęs Sajūdžio tarybos pirmininkas prof. Romas Batūra** dalyvaus Žalgirio mūšio 600 metų jubiliejaus minėjime spalio 16 d., šeštadienį, Balzeko lietuvių kultūros muziejuje. Rengėjas – filatelistų draugija „Lietuva“. Spalio 17 d., sekmadienį, 12 val. Pasaulio lietuvių centre, Lemonite, prof. R. Batūra kalbės tema „Lietuva tarp Žalgirio ir Sajūdžio“. Abu renginius globoja Amerikos Lietuvių Taryba. Kviečiame visus dalyvauti.

◆ **Spalio 17 d. 11:30 val. r. Tėviškės** evangelikų liuteronų parapijoje (5129 S. Wolf Rd. Western Springs, IL 60558; tel. 708-567-9044) svečiuosis ir pamokslą sakys Lietuvos evangelikų liuteronų vyskupas Mindaugas Sabutis. Po pamaldų – vaisės ir pabendravimas.

◆ **Prelato Jono Kuzinsko pagerbimas** vyks sekmadienį, spalio 24 d. Ta proga po 10:30 val. r. šv. Mišių Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos salėje ruošiami šventiniai pietūs. Vietas prašome užsisakyti iš anksto tel. 773-776-4600 (Audra).

◆ **Spalio 29 d. 7:30 val. v. kviečiame** į „Flatlander’s“ alaus barą, 200 Village Green Lincolnshire, IL 60069, kur vyks Halloween vakaras. Jūsų laukia smagi muzika, putojantis alus, apdovanojimai už gražiausią kostiumą ir šokiai. Daugiau informacijos – tel. 224-805-9792.

◆ **Spalio 30 d., šeštadienį, nuo 11 val. r. iki 3 val. p. p.** Ateitininkų namuose ALT’as kartu su latvių bei estų organizacijomis rengia konferenciją apie dabartinę Baltijos šalių politinę padėtį. Dalyvaus Jungtinio Amerikos pabaltiečių komiteto pirmininkas Henry Gaidis, komiteto reikalų vedėjas Karl Altai (abu iš Washington, DC), taip pat – Vidurio Vakarų pabaltiečių koalicijos pir-

mininkas Artis Inka ir kitų pabaltiečių organizacijų atstovai.

◆ **Spalio 31 d. 11:30 val. r. pamaldų** Tėviškės evangelikų liuteronų parapijoje (5129 S. Wolf Rd. Western Springs, IL 60558; tel. 708-567-9044) metu vyks vyskupo emeritus Hanso Dumpio 50-ies metų kunigystės paminėjimas. Po pamaldų – vaisės ir pabendravimas. Visi maloniai kviečiami.

◆ **Maloniai kviečiame į iškilmingą** Lietuvių Fondo rudens pokylį „Menas ir muzika“, kuris įvyks šeštadienį, lapkričio 6 d. Pasaulio lietuvių centre, 14911 127 th Street Lemont, IL. Programoje: 5:30 val. p. p. – kokteiliai (Fondo salėje); 6:30 val. v. – Lietuvių Operos ir kapelos „Biru Bar“ (Indianapolis) koncertas (Fondo salėje); 7:30 val. v. – vakarienė, LF stipendijų įteikimas, meno parodos uždymas ir šokiai (PLC pokylių salėje). Vietas iki lapkričio 1 d. galite užsisakyti LF raštiniėje tel. 630-257-1616 arba el. paštu admin@lithfund.org.

◆ **Ateitininkijos 100-metis Čikagoje** bus švenčiamas 2010 m. lapkričio 25–28 dienomis. Programoje – iškilmingos šv. Mišios Švento Vardo katedroje, kultūrinė, akademinė programa ir pokylis „Chicago Marriott Downtown Magnificent Mile“ viešbutyje, 540 N. Michigan Ave., Chicago, IL 60611. Kviečiame visus užsiregistruoti iki lapkričio 14 d. Daugiau informacijos rasite specialiai tam renginiui sukurtame tinklalapyje <http://100metis.ateitis.org>.

◆ **Švč. Mergelės Marijos Gimimo** parapijoje, 6812 S. Washtenaw Ave., Chicago, IL 60629, bus organizuojamas pasiruošimas Sakramentams priimti. Norinčius dalyvauti pasiruošime, prašome skambinti tel. 773-776-4600 ir užsiregistruoti.

IŠ ARTI IR TOLI...

◆ **Spalio 17 d. 4 val. p. p. kviečiame** į šv. Mišias, kurias aukos vyriausias pranciškonų brolis Astijus Kungys. Mišios vyks klube adresu, 8869 Danforth Lakes Blvd., Fort Myers, FL 33912.

Namams pirkti paskolas duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Bank, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.**

Teatro sambūris „Žaltvykslė“ maloniai kviečia **lapkričio 6 d. 6 val. v.** visus į Jaunimo centrą pasijuokti ir pabūti kartu. Dar kartą scenoje – **„Dobilėlis penkialapis“**

Bilieto kaina – 15 dol. asmeniui.
Lauksime visų.

Nuotraukoje – scena iš spektaklio.
Jono Kuprio nuotr.

Užsienio lietuvių organizacijų 2011 m. projektų atrankos konkursas

Užsienio reikalų ministerija skelbia užsienio lietuvių organizacijų 2011-ųjų metų projektų atranką ir kviečia teikti projektų paraiškas. Konkursas vykdomas pagal Užsienio lietuvių organizacijų projektų rėmimo tvarką.

Užsienio lietuvių organizacijos, ugdymo ir kultūros įstaigos kviečiamos teikti projektus, kuriais siekiama įtraukti užsienio lietuvius į Lietuvos politinį, visuomeninį, ekonominį ir kultūrinį gyvenimą, stiprinti bendruomeniškumą, plėtoti lituanistinį švietimą per šeštadieninių ir sekmadieninių mokyklų veiklą, puoselėti lietuvišką kultūrą, remti užsienio

lietuvių žiniasklaidą.

Didžiausia vienam projektui skiriama lėšų suma – 20,000 litų.

Projektų įgyvendinimo trukmė – iki 2011 m. gruodžio 31 d.

Užpildyta projekto paraiškos forma – vienas originalus egzempliorius su parašais turi būti pateiktas iki 2010 m. gruodžio 10 d. (pagal pašto antspaudą) adresu: Užsienio reikalų ministerijos Užsienio lietuvių departamentui, J. Tumo-Vaižganto g. 2, LT-01511 Vilnius.

Daugiau informacijos teirautis elektroniniu paštu lietuviai@urm.lt.

URM info

Prabėgus 600 metams po didžiojo Žalgirio mūšio žmonių atmintis galėjo būti užpūstyta naujų įvykių ir naujų istorijos vingių. Tačiau taip neatsitiko. Šiais metais visuose lietuvių telkiniuose gausu Žalgirio mūšio minėjimų.

Philadelphia lietuviai šių metų lapkričio 14 d., sekmadienį, 2 val. p. p. Lietuvių namuose (2715 E. Allegheny Ave., Philadelphia, PA 19134) taip pat rengia Žalgirio mūšio sukakties paminėjimą.

Vilniaus universiteto Senovės ir Viduramžių istorijos katedros prof. Rimvydas Petrauskas pakvies pokalbiui „Žalgiris: didysis mūšis ir ilga atmintis“.

Meninę programą atliks „Dainavos“ ansamblio vyrų vienetas, vadovaujamas Dariaus Polikaičio, iš Čikagos.

Kreipiamės su prašymu

Panevėžio G. Petkevičaitės-Bitės viešojoji biblioteka (Respublikos 14, LT 35184 Panevėžys) vėl kreipiasi į Jūsų dienraštį su prašymu.

Šie metai jau eina į pabaigą. Baigiasi ir dienraščio „Draugas“ prenumerata. 2010 metų prenumeratą mums, su Jūsų pagalba, padovanojo ponia Irena Kriaučeliūnienė, kuriai mūsų biblioteka padėjo asmeniškai. Todėl norime paklausti, gal vėl atsirastų koks geradarys, kuris ir

ateinantiesiems – 2011 – metams padovanotų leidinio prenumeratą.

Būtume labai dėkingi tiek Jums, tiek tam žmogui. Labai norime, kad ir Panevėžyje žmonės galėtų paskaityti „Draugą“. Tai pat nenutrūktų ir šio leidinio komplektavimas bibliotekoje.

Vida Kuodytė

Periodikos skaityklos vedėja
vida.kuodyte@pavb.lt
tel. 50 16 97